

ДОКЛАД

ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СТРАЖИЦА 2007-2013 Г.

СЕПТЕМВРИ 2011 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИТЕ ТАБЛИЦИ	3
СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИТЕ ФИГУРИ	4
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	5
РЕЗЮМЕ.....	6
МЕТОДИКА.....	7
МЕЖДИННА ОЦЕНКА.....	10
I. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИЯ ПРОФИЛ НА ОБЩИНА СТРАЖИЦА.....	10
II. ОЦЕНКА НА ПРОДЪЛЖАВАЩАТА ВАЛИДНОСТ НА АНАЛИЗА НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ И ПОТЕНЦИАЛА	44
III. ОЦЕНКА НА ПРОДЪЛЖАВАЩАТА УМЕСТНОСТ И СЪГЛАСУВАНOST НА ПЛАНА С ОБЛАСТНИТЕ, РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ ПЛАНОВИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ	46
IV. ОЦЕНКА НА ДЕЙНОСТИТЕ, РЕСУРСИТЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ.....	51
V. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТА ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ – ПРОДУКТИ, РЕЗУЛТАТИ И ВЪЗДЕЙСТВИЯ	62
VI. ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА ОПР	73
ЗАКЛЮЧЕНИЯ.....	78
ПРЕПОРЪКИ	82
ПРИЛОЖЕНИЯ	83

СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИТЕ ТАБЛИЦИ

Таблица 1: Брой на нефинансовите предприятия в община Стражица по отрасли и години.....	11
Таблица 2: Нетни приходи от продажби на нефинансовите предприятия в община Стражица.....	12
Таблица 3: Брой на заетите лица в нефинансовите предприятия в община Стражица.....	12
Таблица 4: Основни показатели на нефинансовите предприятия в община Стражица по отрасли за 2009 г.	14
Таблица 5: Основни показатели на нефинансовите предприятия според броя на заетите в община Стражица.....	15
Таблица 6: Справка за разпределение на имоти по площи на територията на община Стражица.....	17
Таблица 7: Собствени приходи на община Стражица.....	19
Таблица 8: Разходи по функции на община Стражица	19
Таблица 9: Видове имоти общинска собственост.....	20
Таблица 10: Население в община Стражица по населени места, пол и години.....	22
Таблица 11: Население на община Стражица. по пол, възраст и години	23
Таблица 12: Населението в под трудоспособна възраст, в трудоспособна и над трудоспособна възраст в община Стражица.....	24
Таблица 13: Коефициенти за основни демографски показатели в община Стражица по години.....	24
Таблица 14: Живородени и умрели в община Стражица по местоживееене.....	25
Таблица 15: Механично движение на населението в община Стражица	25
Таблица 16: Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2008 - 2009 г. по КИД 2008.....	28
Таблица 17: Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2004 - 2007 по НКИД 2003	29
Таблица 18: Население на 15 и повече навършени години в община Стражица, икономическа активност, пол и възраст към 01.02.2011 година	30
Таблица 19: Среден годишен списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2008 - 2009 г. по КИД 2008.....	31
Таблица 20: Среден списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2004 - 2007 г. по НКИД 2003	32

Таблица 21: Безработица (средногодишни показатели) 2004-2010	33
Таблица 22: Свободни работни места в община Стражица	33
Таблица 23: Справка за проведени обучителни курсове в Община Стражица за периода 2007 - 2010 г.	34
Таблица 24: Медицински кадри в община Стражица.....	35
Таблица 25: Заведения и дейности за социални услуги, извършвани в обичайна домашна среда (в общността) в община Стражица	36
Таблица 26: Заведения за социални услуги, извършвани извън домашна среда (извън общността) в община Стражица	36
Таблица 27: Списък на училищата, детските градини и обслужващите звена, отговарящи на критериите в община Стражица	37
Таблица 28: Народни читалища на територията на Община Стражица.....	38
Таблица 29: Съответствието на приоритетите на Общинския план за развитие на община Стражица с актуализираните документи за изпълнение на областната стратегия, регионалния план за развитие и Националната стратегия за регионално развитие.....	48
Таблица 30: Индикативни финансови ресурси необходими за изпълнението на Общински план за развитие на община Стражица за периода 2007 - 2013 г.	51
Таблица 31: Информация за бенефициентите в община Стражица в Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България	71

СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИТЕ ФИГУРИ

Фигура 1: Брой на нефинансовите предприятия в община Стражица.....	11
Фигура 2: Брой на нефинансовите предприятия в община Стражица през 2009 г.....	13
Фигура 3: Приходи в общинския бюджет на община Стражица	18
Фигура 4: Собствени приходи на община Стражица	18
Фигура 5: Население на община Стражица по години.....	21
Фигура 6: Образователна структура на населението на седем и над седем годишна възраст	26
Фигура 7: Население на 7 и повече години по степен на образование към 01.02.2011 ..	27

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АЗ	Агенция по заетостта
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда
ЗРР	Закона за регионалното развитие
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз
МО	Междинна оценка
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
МСП	Малки и средни предприятия
НПО	Неправителствени организации
НПРР	Национален план за регионално развитие
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
ОДЗ	Областна дирекция „Земеделие”
ОПАК	Оперативна програма „Административен капацитет”
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОПР	Общински план за развитие
ОПРКБИ	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие”
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ОСЗ	Общинска служба „Земеделие”
ОУ	Основно училище
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
СОУ	Средно общообразователно училище
ЦДГ	Целодневна детска градина

РЕЗЮМЕ

Този доклад представя резултатите от първата междинна оценка (МО) на Общинския план за развитие (ОПР) на община Стражица 2007-2013 г., изготвена в изпълнение на нормативните изисквания на Закона за регионалното развитие (ЗРР - чл.33, ал.1 и чл.36, ал.1) и Правилника за неговото прилагане.

Общинският план за развитие на община Стражица за периода 2007 – 2013 г. е средносрочен планов документ, съобразен с националната политика за регионалното развитие и бюджетните планове на Европейския съюз. Той е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината за периода от седем години.

Общинския план за развитие е приет от Общински съвет - Стражица с Решение № 408 от 09.11.2005 г.

Целта на междинната оценка е да осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от прилагането на Общинския план за развитие на община Стражица през периода 2007-2010 г., да направи препоръки за подобряване на управлението и координацията по изпълнение на заложените цели и за актуализиране на документа за оставащия период на неговото действие до 2013 г.

За постигането на тази цел са изпълнени следните задачи:

- Изследване на промените във вътрешната и външната среда в контекста на ОПР;
- Актуален преглед на изпълнението на плана, съответствие и приложимост на заложените цели и приоритети;
- Изводи и препоръки за актуализация и максимизиране на въздействието на ОПР.

Основните критерии, които са използвани при междинната оценка са критериите за приложимост, обоснованост, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

МЕТОДИКА

При оценката са използвани Методическите указания на МРРБ за актуализация на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие – 2009 г.

I. ЕТАПИ НА МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА

Оценката на стратегията за развитие на община Стражица премина последователно през следните етапи:

- **ПРОУЧВАНЕ:** През този етап бе създадена организацията за провеждане на междинната оценка. Проучени бяха основните планови и стратегически документи – Общински план за развитие на община Стражица 2007-2013 г., Областната стратегия за развитие 2005-2015 г. на област Велико Търново, Актуализиран документ за изпълнение на стратегията за развитие на област Велико Търново 2011 – 2013 г., Актуализиран документ за изпълнение на Регионален план за развитие на Северен централен район 2010-2013 г. Беше събрана базова информация и статистически данни за нуждите на анализа и оценката от Общинска администрация - Стражица, Териториално статистическо бюро - гр. Велико Търново, Дирекция „Бюро по труда” - Горна Оряховица, Областна дирекция „Земеделие” - Велико Търново, Общинска служба „Земеделие” - Стражица, Държавно горско стопанство - Горна Оряховица и Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз (ИСУН). За целите на проучването бяха използвани справки, анкети и събиране на информация в Интернет. Проведени бяха срещи и консултации с Община Стражица.
- **АНАЛИЗ И ОЦЕНКА:** През този етап бе извършено обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация. Изготвена беше междинната оценка на ОПР, резултатите от която са описани в настоящия доклад. Извършен е подробен анализ и оценка на промените в социално-икономическото развитие на общината, изпълнението на целите и приоритетите, релевантността на ОПР и капацитета за координация на отговорните за неговото прилагане органи. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки за подобряване на работата по изпълнение на ОПР и актуализиране на документа за периода, оставащ до края на неговото действие (2013 г.).

- **СЪГЛАСУВАНЕ И ПРИКЛЮЧВАНЕ:** Това е заключителния етап, свързан със съгласуване на Доклада от междинната оценка и направените констатации с Общинска администрация - Стражица. Направените допълнения, коментари и забележки от страна на администрацията са взети под внимание и са включени в доклада за междинната оценка.

II. МЕТОДОЛОГИЯ

За изготвяне на междинната оценка са използвани следните методи:

- **Наблюдение** – пряк метод за събиране на данни и информация;
- **Проучване** - проучване на документи, информация и данни от различни източници;
- **Описание** – описват се факти, данни, резултати, констатации, препоръки и изводи;
- **Анализ и синтез** – анализира се базовата входяща информация и данни и се обобщават резултатите за нивото на изпълнение на ОПР;
- **Оценка** – оценява се степента на изпълнение, степента на постигане на заложените цели, ефективност и ефикасност на използваните ресурси и други;
- **Сравнение** – сравняват се данни, факти, показатели и резултати. На база на сравнението се правят изводи и препоръки;
- **Работа в екип** – съгласуваност, разпределение на задачите и пълен синхрон в действията на екипа за изготвяне на междинната оценка за изпълнение на ОПР;
- **SWOT анализ** – анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите за изпълнение на ОПР до остатъка от периода на неговото действие;
- **Индексен метод** - изравняване равнището на даден показател, заложен в ОПР към неговото равнище в минал период или време, прието за база;
- **Графичен метод** – за изобразяване на данни, факти, тенденции чрез геометрически изображения на функционална зависимост с помощта на линии на равнината.

III. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

За междинната оценка са използвани следните източници на данни и информация:

- Общински план за развитие на община Стражица 2007-2013 г.;
- Областна стратегия за развитие на област Велико Търново 2005-2015 г.;
- Актуализиран документ за изпълнение на стратегията за развитие на област Велико Търново 2011 – 2013 г.;
- Актуализиран документ за изпълнение на Регионален план за развитие на Северен централен район 2010-2013 г.;
- Официални данни от Териториално статистическо бюро - гр. Велико Търново, Дирекция „Бюро по труда” - Горна Оряховица, Областна дирекция „Земеделие” - Велико Търново, Общинска служба „Земеделие” - Стражица, Държавно горско стопанство - Горна Оряховица и други.
- Справки, доклади и отчети на Община - Стражица;
- ИСУН;
- Методическите указания на Министерство на регионалното развитие и благоустройство за актуализация на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие – 2009 г.
- Интернет сайтове и портали: Община Стражица, НСИ, АЗ, ОПОС, ОПАК, ОПРР, ОПРЧР, ОПРКБИ, ПРСР и други.
- Анкети.

МЕЖДИННА ОЦЕНКА

I. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИЯ ПРОФИЛ НА ОБЩИНА СТРАЖИЦА

Община Стражица е разположена на територията на област Велико Търново в Северен централен район. Намира се в североизточната част на област Велико Търново и граничи с област Търговище и област Русе. Съседни общини са Община Горна Оряховица, Община Антоново, Община Попово, Община Бяла, Община Ляковец, Община Златарица и Община Полски Тръмбеш.

Община Стражица се състои от 22 населени места. В това число: гр.Стражица и селата Асеново, Балканци, Благоево, Бряговица, Виноград, Владислав, Водно, Горски Сеновец, Железарци, Кавлак, Камен, Кесарево, Лозен, Любенци, Мирово, Николаево, Нова Върбовка, Ново Градище, Сушица, Теменуга и Царски Извор. Общата площ на Община Стражица е 508 кв. км. По данни на НСИ към 31.12.2010 г. населението на община Стражица е 14 467¹ души, а гъстотата е 28 човека/ км². Съгласно окончателните резултати от Преброяване на населението и жилищния фонд, населението на общината към 01.02.2011 година е 12 721 ² души, а гъстотата е 25 човека/ км².

АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В СТОПАНСКИЯ СЕКТОР

Икономическо развитие на община Стражица след 2000 г. бележи ръст, като броя на регистрираните активни предприятия в нефинансовия сектор е нараснал с 29% през 2009 г. спрямо 2000 г. Въпреки спадът, които се наблюдава през 2005 г., проследявания период се характеризира с повишаване на броя на активните фирми на територията на общината (фигура 1 и таблица 1).

Най-голям е броя на предприятията в отрасъл „Търговия; ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството”.

През 2009 г. икономическата дейност на община Стражица се е разширила, като са разкрити шест нови предприятия в отрасъл „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода”.

¹ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Предоставена статистическа информация за актуализация на ОПР на община Стражица 2007 - 2013 г., изх. номер 675/30.06.2011 г.

² Източник: НСИ, Преброяване на населението и жилищния - окончателни резултати, <http://censusresults.nsi.bg/Reports/2/2/R1.aspx?OBS=VTR31>

Фигура 1: Брой на нефинансовите предприятия в община Стражица

Брой на нефинансовите предприятия в община Стражица по отрасли и години										
Отрасли по икономически дейности	Година									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
А Селско, ловно и горско стопанство	29	25	23	23	32	32	35	41	46	45
Д Преработваща промишленост	25	24	23	22	20	18	17	21	22	22
Е Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Ф Строителство	4	5	4	5	1	5	6	6	5	9
Г Търговия; ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството	112	121	122	114	116	107	120	119	116	142
Н Хотели и ресторанти	39	36	41	39	26	26	26	28	32	29
И Транспорт, складиране и съобщения	15	5	16	18	18	18	19	23	27	18
К Операции с недвижими имоти и бизнес услуги	3	4	5	5	3	8	10	12	11	16
М Образование	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-
Н Здравеопазване и социални дейности	9	10	11	11	9	11	9	8	9	14
О Други дейности, обслужващи обществото и личността	-	-	-	-	3	2	2	4	4	3
Общо	236	230	245	237	229	228	245	263	272	304
Забележка: " - " Няма случай										

Таблица 1: Брой на нефинансовите предприятия в община Стражица по отрасли и години³

Нетните приходи от продажби на нефинансовите предприятия в община Стражица през 2009 г. са нараснали спрямо 2004 г. с 31%. През 2008 г. се наблюдава най-високият ръст, но финансово-икономическата криза в страната се е отразила и

³ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка на ТСБ с изх. номер 675/30.06.2011 г. Източник на данните за периода 2000 - 2004 г. е ОПР на община Стражица 2007 - 2013

върху местната икономика в община Стражица и се наблюдава спад през 2009 г. с 14% спрямо предходната година.

Нетни приходи от продажби на нефинансовите предприятия в община Стражица по отрасли и години						
Отрасли по икономически дейности	Година					
	2004 г.	2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.
A Селско, ловно и горско стопанство	6 693	5 988	8 743	13 202	17 040	19 145
D Преработваща промишленост	34 860	32 631	40 437	49 713	54 861	39 191
E Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	-	-	-	-	-	..
F Строителство	..	166	362	404	951	3 441
G Търговия; ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството	14 647	12 685	12 025	12 819	10 910	11 304
H Хотели и ресторанти	290	302	352	349	457	466
I Транспорт, складиране и съобщения	919	1 380	1 631	2 530	2 984	1 486
K Операции с недвижими имоти и бизнес услуги	14	107	181	193	158	156
M Образование	..	..	..	..	245	-
N Здравеопазване и социални дейности	231	247	195	177	33	290
O Други дейности, обслужващи обществото и личността	..	..	..	..		..
Общо	57 785	53 536	63 940	79 413	87 639	75 498
Забележка: " - " Няма случай; " .. " Данните са конфиденциални						

Таблица 2: Нетни приходи от продажби на нефинансовите предприятия в община Стражица

Негативните последици от финансово-икономическата криза са се отразили и върху заетостта в нефинансовите предприятия, като въпреки увеличаващата се заетост, през 2009 г. броя на заетите спада под стойността през 2004 г.

Брой на заетите лица в нефинансовите предприятия в община Стражица по отрасли и години						
Отрасли по икономически дейности	Година					
	2004 г.	2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.
A Селско, ловно и горско стопанство	250	276	256	255	275	368
D Преработваща промишленост	923	883	987	925	957	745
E Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	-	-	-	-	-	..
F Строителство	..	9	13	15	14	30
G Търговия; ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството	298	271	298	304	268	299
H Хотели и ресторанти	48	47	53	50	48	45
I Транспорт, складиране и съобщения	30	34	38	54	62	40
K Операции с недвижими имоти и бизнес услуги	4	17	22	18	14	21
M Образование	..	..	..	..	22	-
N Здравеопазване и социални дейности	37	37	27	22	7	21
O Други дейности, обслужващи обществото и личността	..	..	..	..		..
Общо	1 597	1 578	1 697	1 652	1 667	1 576
Забележка: " - " Няма случай; " .. " Данните са конфиденциални						

Таблица 3: Брой на заетите лица в нефинансовите предприятия в община Стражица

Преработващата промишленост в община Стражица е основен структуроопределящ отрасъл в местната икономика с водещо значение в редица показатели, като се характеризира с най-висок дял на нетни приходи от продажби (Таблица 2) и най-много заети лица (Таблица 3). Спрямо 2004 г., през 2009 г. нетните приходи са се увеличили с 31%. Въпреки повишаването им спрямо 2008 г., се наблюдава спад с 14%, които се обуславя от настъпилите неблагоприятни промени поради финансово икономическата криза. Основните предприятия в преработващата промишленост са “Корадо - България” АД, “Велпа - 91” АД, ЕТ „Пименс” ООД, “Метални конструкции - Стражица” ООД, „Хлебозавод – Стражица” ЕООД, ТПК „Електра” – Стражица, „Стефан Стефанов – 2003”, „Агис” ООД, ЕТ „Алекси Алексиев” и други.

С висока степен на значимост за местната икономика е отрасълът „Селско, ловно и горско стопанство”, като 15% от нефинансовите предприятия спадът към него. Той е на второ място по нетни приходи от продажби (Таблица 2) и брой на заети лица (Таблица 3) и се характеризира с най-висока стойност на печалба (Таблица 2) в община Стражица.

Фигура 2: Брой на нефинансовите предприятия в община Стражица през 2009 г

Основни показатели на нефинансовите предприятия в община Стражица по отрасли за 2009 г.										
Отрасли по икономически дейности	Произведена продукция	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Печалба	Загуба	Заети	Наети	Разходи за възна-граждения	ДМА
A Селско, ловно и горско стопанство	20 172	28 744	19 145	25 740	3 541	660	368	345	1 715	22 323
D Преработваща промишленост	35 882	42 161	39 191	41 109	1 530	684	745	737	4 154	17 289
E Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
F Строителство	3 173	3 876	3 441	3 898	65	90	30	26	113	130
G Търговия; ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството	2 007	11 744	11 304	11 841	301	370	299	188	765	4 493
H Хотели и ресторанти	155	476	466	472	33	29	45	24	77	94
I Транспорт, складиране и съобщения	1 445	1 497	1 486	1 578	57	139	40	25	83	1 123
K Операции с недвижими имоти и бизнес услуги	159	221	156	155	88	28	21	11	39	607
N Здравеопазване и социални дейности	326	326	290	250	73	-	21	8	34	44
O Други дейности, обслужващи обществото и личността	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Общо	63 337	89 064	75 498	85 063	5 694	2 007	1 576	1 366	6 985	46 103
Забележка: " - " Няма случай " .. " Данните са конфиденциални										

Таблица 4: Основни показатели на нефинансовите предприятия в община Стражица по отрасли за 2009 г.⁴

⁴ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка на ТСБ с изх. номер 675/30.06.2011 г. Източник на данните за периода 2000 - 2004 г. е ОПР на община Стражица 2007 - 2013

Основни показатели на нефинансовите предприятия според броя на заетите в община Стражица											
Групи	Брой	Произведена продукция	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Печалба	Загуба	Заети	Наети	Разходи за въз-награждения	ДМА
2004 г.											
Общо	229	41 872	57 947	57 785	57 344	1 656	1 469	1 597	1 393	3 905	21 049
Микро 0-9 заети	206	6195	15457	15397	14995	782	519	424	233	465	8443
Малки 10 - 49 заети	18	8490	10212	10169	9845	..	..	387	386	954	4467
Средни и големи - над 50 заети	5	27 187	32 278	32 219	32 504	..	..	786	774	2 486	8 139
2005 г.											
Общо	228	42 899	54 600	53 536	54 203	2 107	1 950	1 578	1 382	4 258	22 993
Микро 0-9 заети	201	8082	14653	14409	14157	694	234	425	239	469	7421
Малки 10 - 49 заети	23	7475	10538	9789	10729	..	..	436	434	1156	7123
Средни и големи - над 50 заети	4	27342	29409	29338	29317	..	..	717	709	2633	8449
2006 г.											
Общо	245	51 844	64 455	63 940	62 281	2 914	1 163	1 697	1 515	4 978	24 636
Микро 0-9 заети	224	9018	16937	16659	16248	998	598	522	351	730	8302
Малки 10 - 49 заети	16	8172	11402	11199	11415	..	..	346	342	977	6479
Средни и големи - над 50 заети	5	34654	36116	36082	34618	..	..	829	822	3271	9855
2007 г.											
Общо	263	66 425	81 678	79 413	77 768	5 892	2 223	1 652	1 441	5 563	28 419
Микро 0-9 заети	240	10963	19855	19052	19383	1308	807	537	337	863	8360
Малки 10 - 49 заети	18	14171	17134	15690	14410	..	..	340	339	1126	9114
Средни и големи - над 50 заети	5	41291	44689	44671	43975	..	..	775	765	3574	10945
2008 г.											
Общо	272	78 934	98 892	87 639	91 865	7 700	1 111	1 667	1 465	6 857	33 196
Микро 0-9 заети	250	13293	21064	18247	20013	1769	737	527	333	1071	8687
Малки 10 - 49 заети	16	15796	23513	17901	20176	..	..	288	286	1247	9161
Средни и големи - над 50 заети	6	49845	54315	51491	51676	..	..	852	846	4539	15348
2009 г.											
Общо	304	63 337	89 064	75 498	85 063	5 694	2 007	1 576	1 366	6 985	46 103
Микро 0-9 заети	281	15701	27521	22763	26613	1898	1032	561	352	1269	12073
Малки 10 - 49 заети	17	14649	21825	16961	20009	..	..	340	340	1704	12161
Средни и големи - над 50 заети	6	32987	39718	35774	38441	..	..	675	674	4012	21869
Забележка: " .. " Данните са конфиденциални											

Таблица 5: Основни показатели на нефинансовите предприятия според броя на заетите в община Стражица⁵

⁵ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка на ТСБ с изх. номер 675/30.06.2011 г.

Основната част от предприятията на територията на община Стражица съгласно Закона за малки и средни предприятия попадат в категорията микропредприятия (92%). Средните и големи предприятия на територията на общината са 6 броя, което е 2% от общия брой, като реализираните нетни приходи от продажби са 47%.

Спрямо 2004 г., през 2009 г. се наблюдава значителен ръст от 120% при ДМА в нефинансовите предприятия на територията на община Стражица, което означава подобряване и модернизиране на производствените процеси. Въпреки това, направените инвестиции не са достатъчни и са необходими финансови ресурси за повишаване на конкурентоспособността на местната икономика.

Селско, горско стопанство и риболов на територията на община Стражица се осъществява от 45 регистрирани нефинансови предприятия, в които са заети 368 лица. Според данни от 2003 броя на предприятията се е увеличил с 96%, като отчитайки и че сред икономическите дейности развиващите в община Стражица са на второ място по нетни приходи от продажби (Таблица 2) и брой на заети лица (Таблица 3) и се характеризира с най-висока стойност на печалба, „Селско, горско стопанство и риболов” е от съществено значение за развитието на общината, като спрямо 2003 г. се наблюдава значително стабилизиране и модернизиране на сектора. Съгласно баланса на територията по предназначение за нуждите на селското стопанство от общата площ на общината се ползва 337 884,64 дка, което е 66.4%, а броят на имотите е 52 527. За нуждите на горското стопанство се ползват 134 974,683 дка или 26.53% от общата площ на общината, като броя на имотите е 4 701.

По данни на Общинска служба по Земеделие - Стражица 84% от земеделските земи са ниви, 4% са трайни насаждения и 12% са ливади и пасища. В Интегрираната система за администриране и контрол са регистрирани 189 броя земеделски стопанства и 250 броя са земеделските производители.

По данни на Общинска служба „Земеделие” 4 ферми са I-ва категория, 3 са II-ра категория и 212 са III категория. Фермите, отговарящи на европейските изисквания, са едва 2% от всички ферми на територията на общината.

По данни на Държавно горско стопанство - Горна Оряховица в периода 2007 - 2010 г. на територията на община Стражица са залесени 80 дка, като са инвестирани 4 048 лева, като източник на финансиране са Министерството на труда и социалната политика и Национално управление по горите. За периода 2007-2010 г. Община Стражица е извършвала залесяване на 20 дка гори и са почистени 1000 дка подлес.

Регистрираните обекти, в които постъпва, преработва се или от които се експедира дървесина на територията на община Стражица са 23, като към момента от тях 6 са закрити.

ДСГ – Горна Оряховица няма производство на горскоплодни и ценни дървесни видове и не е извършвало обучение на предприемачите в горското стопанство. ДСГ – Горна Оряховица не е закупувало оборудване за сеч и извозна техника и няма реализирани или в процес на реализация проекти за модернизация на ГС През периода 2007-2010 г. няма възстановени опожарени площи ГС. Изработени са „Лесоустройствен проект на ДГС – Горна Оряховица”, „Лесоустройствен проект за горите, собственост на община Стражица” и „Лесоустройствен план за гори, собственост на физически лица в землището на с. Железарци, общ. Стражица”.

Справка за разпределение на имоти по площи на територията на община Стражица								
Площи на имоти земеделски земи от дка до дка	Ниви		Трайни нас., вкл. Лозя		Ливади и пасища		Общо	
	Обща площ дка	Имоти /брой/	Обща площ дка	Имоти /брой/	Обща площ дка	Имоти /брой/	Обща площ дка	Имоти /брой/
до 3	14489	7612	4990	4298	1151	679	20630	12589
от 3 до 10	151106	26783	4440	889	3475	622	159021	28294
от 10 до 30	76328	5489	1488	99	4482	260	82298	5848
от 30 до 60	5181	127	633	16	5282	123	11096	266
от 60 до 100	2257	29	851	12	5314	69	8422	110
от 100 до 200	2162	15	501	4	6015	44	8678	63
от 200 до 300	1438	6	0	0	4454	19	5892	25
над 300	350	1	301	1	6620	16	7271	18
Общо	253311	40062	13204	5319	36793	1832	303308	47213

Таблица 6: Справка за разпределение на имоти по площи на територията на община Стражица⁶

„Търговия, ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството” е третият отрасъл по икономическа значимост за общината, в който са регистрирани и най-много като брой предприятия. Броят на регистрираните предприятия е нараснал от 112 през 2003 г. на 142 през 2009 г. и нетните приходи от продажби бележат ръст от 80%. Въпреки това не се наблюдават промени при броя на заетите лица..

В сферата на „Строителство” броя на регистрираните нефинансови предприятия се е увеличил от 5 броя през 2003 г. на 9 през 2009 г., а нетните приходи от продажби са се увеличили с 597%. През 2009 г. нетните приходи от продажби в „Строителството” са 3 441 хил. лева или 4.56% от общата им стойност за общината.

⁶ Източник: Общинска служба по земеделие - гр. Стражица, Справка с изх. номер РД0511322/30.06.2011

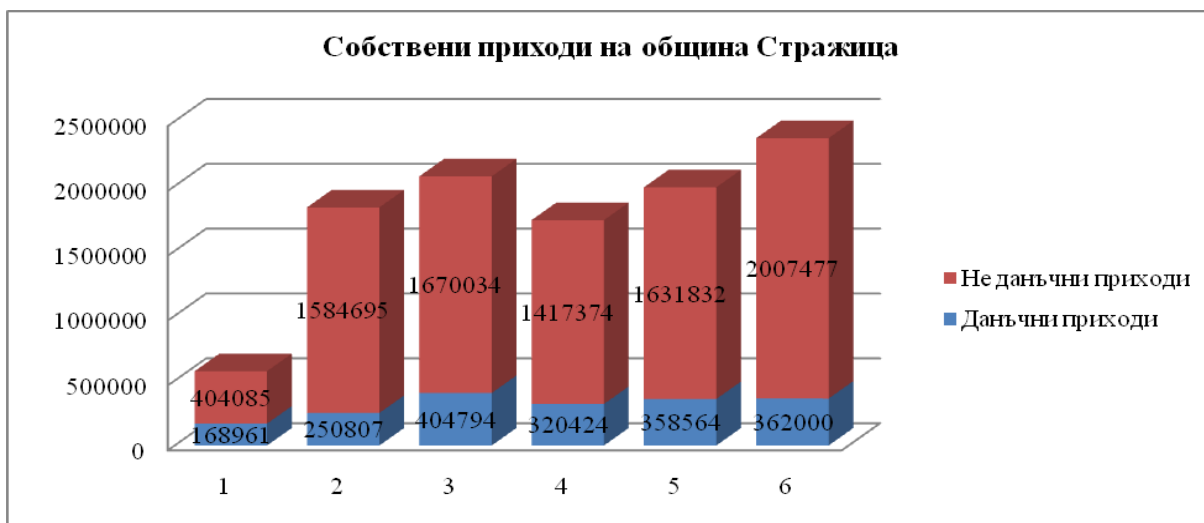
Броят на регистрираните предприятия в сферата на „Транспорта и съобщенията“ не се е променил спрямо 2003 г., нетните приходи от продажби са се увеличили с 31%. Броя на заетите лица се е увеличил от 29 на 40 души.

В сферата на туризма, броят на регистрираните **хотели и ресторанти** е намалял от 39 през 2003 г. на 29 през 2009 г. В разглеждания период, броят на заетите лица е намалял от 75 на 45 души, но въпреки това се наблюдава ръст при нетните приходи от продажби от 404 хил. лева на 466 хил. лева.

Бюджетът на община Стражица за 2010 г. е 9 139 857 лева, което е със 112% по-висок от 2003 г. Планът на бюджета за 2011 г., който е с 4.6% по-висок от изпълнения бюджет през 2010 г. Собствените приходи на общината през 2010 г. са се увеличили с 247% спрямо 2003 г., а приходите от републиканския бюджет с 210%.

Фигура 3: Приходи в общинския бюджет на община Стражица

Фигура 4: Собствени приходи на община Стражица

Собствените приходи на общинския бюджет се сформират от данъчни и неданъчни приходи (Фигура 3, фигура 4 и таблица 7). През 2010 година съгласно отчета за изпълнение на бюджета, данъчните приходи са се увеличили със 112% спрямо 2003 г., а неданъчните - с 304%.

Собствените приходи на община Стражица						
Приходи \ Година	2003	2007	2008	2009	2010	2011
Данъчни приходи	168961	250807	404794	320424	358564	362000
- Данък върху доходите на ФЛ	-	-	-	14558	12634	15000
- Имуществени данъци	168961	246883	404794	304222	343816	345000
- Други данъци	-	3924	-	1644	2114	2000
Неданъчни приходи	404085	1584695	1670034	1417374	1631832	2007477
- Приходи и доходи от собственост	62614	594985	447941	426887	500877	657172
- Общински такси	232024	708457	985578	875781	1068428	1010305
- Глоби и адм. наказания	20113	8431	8317	9796	3458	4000
- Приходи от прод. на общ.имущ.	72199	-	-	-	-	-
- Други неданъчни Приходи	-	25333	5842	6516	20996	15000
- Внесени ДДС и др. данъци върху продажбите	-	-116744	-61578	-58292	-68099	-65000
- Постъпления от продажби на нефинансови активи	-	332899	253034	122003	78646	360000
- Приходи от концесии	15092	18664	26342	27380	26315	26000
- Помощи дарения и други безвъзмездни получени суми	-	12670	4558	7303	1211	-
Всичко приходи:	573046	1835502	2074828	1737798	1990396	2369477

Таблица 7: Собствени приходи на община Стражица

Разходите на община Стражица през 2010 са общо 9 139 857 лева, от които 6084749 лева или 67% са държавни дейности, 2852340 лева или 31% са общински дейности и дофинансиране са 202768 лева или 2%. Разходите на община Стражица за периода 2003 - 2010 г. са нараснали със 130%, като по функции разгледаните разходи за „Почивно дело, култура и религиозно дело” през 2010 г. спрямо 2003 г. са се увеличили най-много - с 202%.

Разходи по функции на община Стражица		
Функции	2003	2010
Общи държавни служби	675 151	1 364 077
Отбрана и сигурност	-	233 496
Образование	1 916 054	3 820 660
Здравеопазване	67 269	152 297
Социално осигуряване и грижи	685 815	1 501 369
Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда	360 415	791 954
Почивно дело, култура и религиозно дело	99 603	300 367
Икономически дейности		975 598
Разходи неклассифицирани в другите функции	164 025	39
Всичко разходи	3 968 332	9 139 857

Таблица 8: Разходи по функции на община Стражица

Общинската собственост на община Стражица е 3 764 акта, съгласно Главните регистри на общинската собственост към 31.10.2009 г. Спрямо 2003 г. се е увеличила с 814 акта (28%). Броя на общинските имоти е 3 251, като по видове са представени в Таблица 9.

Видове имоти общинска собственост	
Вид на имота	Брой актове
Административни сгради	23
Ателиета	4
Битово-комунални	40
Водни съоръжения	2
Водоеми	15
Водопроводни системи	2
Гаражи	2
Гори	303
Гробищни паркове	31
Дворни места	1531
Детски градини	13
Други /мочурища, казани .../	8
Жилища	52
Здравни обекти	17
Канализационна система	1
Кариери	2
Ливади	17
Пътища, улици	1
Магазини	19
Ниви, земеделски земи	402
Пасища, мера, храсти	302
Рибарници	4
Сгради, фурни	36
Имоти - скали	4
Сметища	1
Трайни насаждения	98
Търговски обекти	13
Урегулирани поземлени имоти /УПИ/	217
Училища	26
Читалища	14
Язовири	37
Стадиони	9
Приют за кучета	1
Общо	3251

Таблица 9: Видове имоти общинска собственост

На територията на община Стражица действат териториални звена на финансови, застрахователни, банкови, данъчни и други институции.

АНАЛИЗ НА ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНИЯ СЕКТОР И РАЗВИТИЕТО НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Населението, живеещо на територията на Община Стражица към 31.12.2010 г. е 14 467 души, а гъстотата е 28 човека/ км². Съгласно окончателните резултати от

Преброяването на населението и жилищния фонд, населението на общината към 01.02.2011 година е 12 721 души, а гъстотата е 25 човека/ км². Статистическите данни показват трайна тенденция на намаляване на населението на общината (таблица 10 и фигура 5). Спрямо 2003 г. населението на община Стражица през 2010 г. е намаляло с 10%, а спрямо 2011 г. съгласно предварителните данни от преброяването с 20.64%. Спад на населението се наблюдава в цялата страна и в това число и в Северния централен район, в който попада и нашата община. Намаляването на населението е резултат от отрицателния естествен прираст и вътрешната миграция.

Структурата по пол на населението се характеризира с превес на жените над мъжете. През 2010 г. жените са 7 308 души, което е 50.51% от общия брой, а мъжете – 7 159 души, тоест 49.49% от общото население.

Фигура 5: Население на община Стражица по години⁷

⁷ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка с изх. номер 675/30.06.2011 г.

Население към 31.12. в община Стражица по населени места, пол и години														
Общини	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010	
Населени места	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
община Стражица	15 837	8 045	15 723	7 946	15 396	7 785	15 214	7 706	14 972	7 564	14 742	7 465	14 467	7 308
с.Асеново	769	392	765	388	733	369	743	371	723	359	705	352	692	345
с.Балканци	202	110	194	106	180	97	176	96	168	94	159	88	148	82
с.Благоево	463	225	459	219	458	221	462	224	460	222	449	214	448	214
с.Бряговица	513	258	505	255	493	251	502	254	502	256	500	254	492	252
с.Виноград	847	441	852	438	807	416	795	404	783	397	773	396	755	386
с.Владислав	339	175	333	172	322	165	309	158	311	161	295	154	294	154
с.Водно	27	11	25	10	24	10	19	9	13	6	11	6	9	5
с.Горски Сеновец	380	187	394	192	379	178	387	183	369	178	358	177	384	192
с.Железарци	42	20	38	20	36	19	36	19	34	18	36	18	37	18
с.Кавлак	101	51	99	49	90	44	93	46	83	40	79	38	73	34
с.Камен	1 669	818	1 666	818	1 653	819	1 655	827	1 655	830	1 651	824	1 636	815
с.Кесарево	1 788	921	1 767	904	1 737	892	1 678	866	1 645	842	1 608	826	1 580	812
с.Лозен	528	295	526	284	506	273	490	266	476	254	456	243	435	227
с.Любенци	8	3	8	4	8	4	8	4	8	4	8	4	6	2
с.Мирово	204	113	201	110	194	105	187	100	185	97	178	92	176	90
с.Николаево	152	81	136	70	131	67	135	70	126	64	125	63	114	55
с.Нова Върбовка	379	203	375	201	366	196	346	184	324	172	319	170	315	164
с.Ново Градище	176	89	173	88	170	91	163	89	157	85	145	79	121	66
гр.Стражица	5 276	2 670	5 269	2 665	5 217	2 640	5 197	2 638	5 176	2 619	5 170	2 626	5 085	2 587
с.Сушица	1 078	547	1 047	518	1 009	494	954	468	905	443	866	424	835	402
с.Теменуга	51	23	43	20	39	17	39	16	35	14	30	11	27	10
с.Царски извор	845	412	848	415	844	417	840	414	834	409	821	406	805	396

Таблица 10: Население в община Стражица по населени места, пол и години⁸

⁸ Източник: Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Предоставена статистическа информация за актуализация на ОПР на община Стражица 2007 - 2013 г., изх. номер 675/30.06.2011 г.

Население на община Стражица към 31.12. по пол, възраст и години														
Възрастови групи	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
Общо	15 837	8 045	15 723	7 946	15 396	7 785	15 214	7 706	14 972	7 564	14 742	7 465	14 467	7 308
0	181	86	183	77	129	70	173	84	130	58	158	74	145	67
1 - 4	751	360	758	353	743	337	680	316	678	328	635	304	595	295
5 - 9	862	439	865	445	888	433	920	456	929	456	915	443	919	422
10 - 14	1 039	476	993	461	916	450	870	444	850	424	833	426	828	423
15 - 19	1 092	506	1 154	535	1 142	516	1 102	493	1 053	484	1 007	467	936	432
20 - 24	965	456	902	426	928	440	981	444	1 005	453	1 006	447	1 047	478
25 - 29	1 073	514	1 068	514	1 030	491	959	473	922	437	890	422	862	402
30 - 34	1 050	513	1 032	501	996	470	1 006	469	1 022	488	1 027	491	984	476
35 - 39	908	450	946	460	996	491	1 013	500	977	470	992	481	975	472
40 - 44	850	399	859	419	834	406	817	414	835	416	860	428	892	444
45 - 49	929	456	897	432	871	431	888	416	845	409	800	383	803	386
50 - 54	975	453	946	435	934	436	891	430	910	443	886	439	843	413
55 - 59	1 009	492	1 022	505	978	466	989	477	938	445	907	432	888	421
60 - 64	938	510	916	493	943	500	912	482	922	480	934	476	959	494
65 - 69	816	477	835	482	806	468	834	473	806	465	808	471	801	457
70 - 74	932	547	887	517	829	496	755	457	733	435	687	413	671	406
75 - 79	700	439	689	423	652	397	670	409	693	425	692	428	638	395
80 - 84	546	336	546	337	510	324	474	295	436	270	425	270	410	261
85 - 89	160	95	181	105	226	135	246	149	253	157	227	140	223	139
90 - 94	56	38	38	21	32	21	24	19	28	19	44	25	42	22
95 - 99	5	3	4	3	11	5	8	4	7	2	9	5	6	3
100 +	-	-	2	2	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-

Таблица 11: Население на община Стражица. по пол, възраст и години ⁹

⁹ Източник: Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Предоставена статистическа информация за актуализация на ОПР на община Стражица 2007 - 2013 г., изх. номер 675/30.06.2011 г.

Неблагоприятното съотношение между населението в под трудоспособна възраст, в трудоспособна и над трудоспособна възраст не гарантира нормалното възпроизводство.

Населението в под трудоспособна възраст, в трудоспособна и над трудоспособна възраст в община Стражица към 31.12										
Общини	2004		2005		2006		2007		2008	
	общо	жени	общо	жени	общо	жени	общо	жени	общо	жени
Община Стражица	15837	8045	15723	7946	15396	7785	15214	7706	14 972	7 564
Под трудоспособна възраст	3068	1477	3034	1451	2896	1379	2843	1379	2 769	1 357
В трудоспособна възраст	8591	3879	8659	3921	8626	3927	8620	3936	8 556	3 902
Над трудоспособна възраст	4178	2689	4030	2574	3874	2479	3751	2391	3 647	2 305

Таблица 12: Населението в под трудоспособна възраст, в трудоспособна и над трудоспособна възраст в община Стражица

По данни на НСИ, хората над трудоспособна възраст към 31.12.2008г. са 3 647, т.е 24% от населението на общината. Трудоспособното население към същата дата е 8 556, т.е 57%, а това под трудоспособна възраст - едва 19%.

За периода след 2004 г. се наблюдава тенденцията на намаляване на населението в над трудоспособна възраст, но въпреки това продължава да бъде по-голям брой населението под трудоспособна възраст.

Коефициенти за основни демографски показатели в община Стражица по години								
Показател	Година	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Естествен прираст на 1000 души		-8,5	-7,4	-11,3	-6,0	-7,9	-7,0	-8,3
Раждаемост на 1000 души		11,5	12,2	9,1	12,5	9,5	11,6	11,3
Смъртност на 1000 души		20,0	19,6	20,4	18,5	17,4	18,6	19,6

Таблица 13: Коефициенти за основни демографски показатели в община Стражица по години¹⁰

През 2010 г. **коефициентът на раждаемост** в община Стражица (11.3‰) е над средния за страната (10.0‰) и за Северния централен район (8.6‰). Живородените на територията на Общината към 31.12.2010 година са 165, от които 87 момчета и 78 момичета (Таблица 14). Наблюдава се намаляване на живородените деца, в сравнение с 2003 г. през която са били 183. **Коефициентът на смъртност** в община Стражица през 2010 г. е 19.6‰, и е значително по-висок от този за страната (14.6‰) и на Северния централен район за планиране (15.9‰). В сравнение с 2003 г. смъртността е намаляла, като броят на умрелите е намалял от 318 души на 286.

¹⁰ Източник:: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка с изх. номер 675/30.06.2011 г.

Живородени и умрели в община Стражица по местоживеене, пол и години														
Година	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010	
Общо/ жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
														/Брой/
Живородени	183	83	193	83	141	75	192	91	144	66	172	87	165	78
в градовете	62	24	60	22	44	22	75	34	49	21	67	32	58	31
в селата	121	59	133	61	97	53	117	57	95	45	105	55	107	47
Умрели	318	160	310	165	317	139	283	138	263	137	277	136	286	155
в градовете	85	37	60	22	67	28	70	36	50	26	71	35	71	41
в селата	233	123	250	143	250	111	213	102	213	111	206	101	215	114

Таблица 14: Живородени и умрели в община Стражица по местоживеене¹¹

Механично движение на населението в община Стражица по пол и години														
Общини	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	заселени	изселени	заселени	изселени	заселени	изселени	заселени	изселени	заселени	изселени	заселени	изселени	заселени	изселени
														/Брой/
Общо	347	405	476	473	288	439	331	422	259	382	252	377	312	466
Мъже	133	170	220	200	137	191	147	206	112	164	109	184	139	213
Жени	214	235	256	273	151	248	184	216	147	218	143	193	173	253

Таблица 15: Механично движение на населението в община Стражица¹²

¹¹ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка с изх. номер 675/30.06.2011 г.

¹² Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка с изх. номер 675/30.06.2011 г. За периода 2007 - 2010 заселените и изселените включват и движението към и от страната.

Естественят прираст се формира от равнищата на раждаемост и смъртност. В община Стражица за периода 2007 –2010 г. естественото възпроизводство се осъществява при отрицателен естествен прираст. През 2010 г. коефициентът на естествения прираст е 8.3‰ и е значително по-висок от този на страната (-4.6‰) и на Северния централен район за планиране (-7.3‰)

Механичният прираст в община Стражица през 2010 г. е отрицателна величина - 154 души, като за периода след 2003 г. единствено през 2005 г. е бил с положителна стойност (таблица 15).

Промените в **Образователна структура** на населението на седем и над седем годишна възраст в община Стражица по данни на НСИ от преброяването през 2001 и 2011 г. са представени на Фигура 6.

Фигура 6: Образователна структура на населението на седем и над седем годишна възраст¹³

По данни на НСИ от преброяването към 01.02.2011 г. най-голям е делът на лицата със средно образование – 34%. Населението с висше образование е 7%, с основно - 33.9%, с начално - 15%, с незавършено начално - 8%, никога не посещавали училище - 2% и деца - 0.2%.

¹³ Източник: НСИ

Фигура 7: Население на 7 и повече години по степен на образование към 01.02.2011

Последните данни за **етническата структура** на населението на територията на община Стражица са на НСИ от преброяването на населението през 2001 г, които са отразени в Общинския план за развитие на общината.

Социални характеристики и условия на живот през 2009 г. са се подобрили спрямо 2003 г. Наблюдава се тенденцията за повишаване на доходите и средната годишна заплата в община Стражица. Средната годишна работна заплата през 2009 г. в общината е 5 232 лева и се е увеличила с 95% спрямо 2003 г. В обществения сектор средната годишна работна заплата е 5 657 лева и се е увеличила със 112%, а в частния сектор е 4 939 и увеличението е 83% спрямо 2003 г.

Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2008 - 2009 г.по КИД 2008						
Икономически дейности по КИД 2008	2008 г.			2009 г.		
	Общо	Обществен сектор	Частен сектор	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
Общо за общината	4 674	4 980	4 457	5 232	5 657	4 939
A Селско, горско и рибно стопанство	4 067	..	..	5 064	..	..
B Добивна промишленост	-	-	-	-	-	-
C Преработваща промишленост	4 987	-	4 987	5 330	-	5 330
D Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..	..	..	..	..	..
E Доставка на води;канализационни услуги,управление на отпадъци и възстановяване	..	..	..	..	..	..
F Строителство	..	..	..	4 378	-	4 378
G Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	3 125	-	3 125	4 022	-	4 022
H Транспорт, складиране и пощи	5 420	6 736	3 134	5 907	6 894	3 596
I Хотелиерство и ресторантьорство	2 850	-	2 850	3 164	-	3 164

Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2008 - 2009 г.по КИД 2008						
Икономически дейности по КИД 2008	2008 г.			2009 г.		
	Общо	Обществен сектор	Частен сектор	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
Ж Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	-	-	-	-	-	-
К Финансови и застрахователни дейности	..	-	..	-	-	-
Л Операции с недвижими имоти	3 019	..	..	2 651	-	2 651
М Професионални дейности и научни изследвания	..	-	..	1 200	-	1 200
Н Административни и спомагателни дейности	..	..	-	..	..	..
О Държавно управление	4 907	4 907	-	..	..	-
Р Образование	6 172	6 172	-	6 606	6 606	-
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	4 180	4 249	3 340	5 318	5 420	4 205
R Култура,спорт и развлечения	..	..	..	..	..	..
S Други дейности	3 444		3 444	3 850	-	3 850

Таблица 16: Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2008 - 2009 г.по КИД 2008¹⁴

¹⁴ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка с изх. номер 675/30.06.2011 г.

Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2004 - 2007 г. по НКИД 2003												
Икономически дейности по НКИД 2003	2004 г.			2005 г.			2006 г.			2007 г.		
	Общо	Обществен сектор	Частен сектор	Общо	Обществен сектор	Частен сектор	Общо	Обществен сектор	Частен сектор	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
Общо за общината	2 798	2 928	2 698	2 991	2 966	3 010	3 284	3 348	3 236	3 808	3 897	3 739
A+B Селско, ловно, рибно и горско стопанство	2 697	-	2 697	2 744	-	2 744	2 996	-	2 996	3 293	-	3 293
C Добивна промишленост	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D Преработваща промишленост	2 902	-	2 902	3 323	-	3 323	3 586		3 586	4 228	-	4 228
E Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	5 209	5 209	-	5 606	..	..	..	..	-	..	..	..
F Строителство	..	..	-	..	..	3 125	..	..	2 201	..	..	2 357
G Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинството	1 911	-	1 911	2 024	-	2 024	2 396	-	2 396	2 730	-	2 730
H Хотели и ресторанти	1 289	-	1 289	1 622	-	1 622	2 010	-	2 010	2 507	-	2 507
I Транспорт, складиране и съобщения	3 044	3 076	3 012	2 985	3 347	2 239	3 166	3 545	2 238	3 997	4 516	3 074
J Финансово посредничество	-	-	-	-	-	-	-	-	-	..	..	..
K Операции с недвижими имоти и бизнесуслуги	..	-	..	2 027	-	2 027	1 855		1 855	2 881	-	2 881
L Държавно управление; задължително обществено осигуряване	3 626	3 626	-	3 599	3 599	-	3 762	3 762	-	4 269	4 269	-
M Образование	3 398	3 398	-	3 524	3 524	-	3 954	3 954	-	4 765	4 765	-
N Здравеопазване и социални дейности	2 434	2 564	1 844	2 651	2 762	2 171	2 788	2 856	2 262	3 011	3 068	2 438
O Други дейности, обслужващи обществото и личността	..	..	..	..	..	..	..	..	2 516	..	..	2 767
Забележка: " - " Няма случай " .. " Данните са конфиденциални												

Таблица 17: Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2004 - 2007 по НКИД 2003¹⁵

¹⁵ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка с изх. номер 675/30.06.2011 г.

Равнището на заетост към 01.02.2011 г. в община Стражица е 40.9% и броят на заетите лица е 3 282. Наблюдава се тенденции за увеличаване на равнището на заетост спрямо 2003 г., когато е било 36.2%.

Население на 15 и повече навършени години в община Стражица, икономическа активност, пол и възраст към 01.02.2011 година									
Възраст	Общо	Икономически активни			Икономически неактивни				
		общо	заети	безработни	общо	учащи	пенсионери	лица, заети само с домашни или семейни задължения	други
Общо	10550	4323	3282	1041	6227	565	3595	996	1071
15 - 19	760	82	30	52	678	483	13	77	105
20 - 24	732	377	251	126	355	65	17	127	146
25 - 29	691	390	271	119	301	5	23	148	125
30 - 34	787	522	363	159	265	7	20	126	112
35 - 39	783	555	437	118	228	3	27	83	115
40 - 44	761	538	455	83	223	-	34	84	105
45 - 49	737	514	412	102	223	-	59	82	82
50 - 54	800	524	408	116	276	..	72	101	102
55 - 59	895	531	413	118	364	..	154	97	112
60 - 64	994	256	209	47	738	-	617	63	58
65+	2610	34	33	..	2576	-	2559	8	9

Таблица 18: Население на 15 и повече навършени години в община Стражица, икономическа активност, пол и възраст към 01.02.2011 година¹⁶

По данни НСИ през 2009 г. в община Стражица броя на наетите лица по трудово и служебно правоотношение е 2 383, от които 970 лица в общественния сектор и 1 413 лица в частния сектор. Наблюдава се значително намаляване на броя на заетите лица в общественния сектор - с 15,6%. В частния сектор броя на заетите лица през 2009 г. е намалял с 4,5% спрямо 2003 г.

Среден годишен списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2008 - 2009 г.по КИД 2008						
Икономически дейности по КИД 2008	2008 г.			2009 г.		
	Общо	Обществен сектор	Частен сектор	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
Общо за общината	2 553	1 054	1 499	2 383	970	1 413
А Селско, горско и рибно стопанство	255	..	..	408	..	..
В Добивна промишленост	-	-	-	-	-	-
С Преработваща промишленост	941	-	941	737	-	737
Д Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..	..	..	..	..	..
Е Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	..	..	..	..	..
Ф Строителство	..	..	..	26	-	26

¹⁶ Източник: НСИ, Източник: НСИ, Преброяване на населението и жилищния - окончателни резултати

Среден годишен списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2008 - 2009 г.по КИД 2008						
Икономически дейности по КИД 2008	2008 г.			2009 г.		
	Общо	Обществен сектор	Частен сектор	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
G Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	168	-	168	187	-	187
H Транспорт, складиране и пощи	156	99	57	137	96	41
I Хотелиерство и ресторантьорство	28	-	28	24	-	24
J Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	-	-	-	-	-	-
K Финансови и застрахователни дейности	..	-	..	-	-	-
L Операции с недвижими имоти	9	..	..	10	-	10
M Професионални дейности и научни изследвания	..	-	..	..	-	..
N Административни и спомагателни дейности	..	..	-	..	..	..
O Държавно управление	171	171	-	..	..	-
P Образование	376	376	-	319	319	-
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	80	74	6	96	88	8
R Култура, спорт и развлечения	..	..	..	..	..	..
S Други дейности	33		33	26	-	26
Забележка: " - " Няма случай " .. " Данните са конфиденциални						

Таблица 19: Среден годишен списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2008 - 2009 г.по КИД 2008¹⁷

¹⁷ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка с изх. номер 675/30.06.2011 г.

Среден списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2004 - 2007 г. по НКИД 2003												
Икономически дейности по НКИД 2003	2004 г.			2005 г.			2006 г.			2007 г.		
	Общо	Обществ ен сектор	Частен сектор	Общо	Обществ ен сектор	Частен сектор	Общо	Обществ ен сектор	Частен сектор	Общо	Обществ ен сектор	Частен сектор
Общо за общината	2 604	1 130	1 474	2 582	1 128	1 454	2 654	1 137	1 517	2 606	1 132	1 474
A+B Селско, ловно, рибно и горско стопанство	236	-	236	257	-	257	229	-	229	233	-	233
C Добивна промишленост	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D Преработваща промишленост	903	-	903	869	-	869	976	-	976	905	-	905
E Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	88	88	-	85	..	..	..	..	-	..	..	..
F Строителство	..	..	-	..	..	4	..	..	6	..	..	9
G Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинството	187	-	187	170	-	170	188	-	188	191	-	191
H Хотели и ресторанти	24	-	24	26	-	26	29	-	29	27	-	27
I Транспорт, складиране и съобщения	160	80	80	144	97	47	139	99	40	163	104	59
J Финансово посредничество	-	-	-	-	-	-	-	-	-	..	..	..
K Операции с недвижими имоти и бизнесуслуги	..	-	..	13	-	13	15	-	15	11	-	11
L Държавно управление; задължително обществено осигуряване	133	133	-	152	152	-	169	169	-	169	169	-
M Образование	414	414	-	417	417	-	406	406	-	396	396	-
N Здравеопазване и социални дейности	87	72	15	83	68	15	79	70	9	78	71	7
O Други дейности, обслужващи обществото и личността	..	..	..	..	..	..	..	..	25	..	..	31
Забележка: " - " Няма случай " .. " Данните са конфиденциални												

Таблица 20: Среден списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Стражица за периода 2004 - 2007 г. по НКИД 2003¹⁸

¹⁸ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка с изх. номер 675/30.06.2011 г.

Равнището на безработица по данни на Дирекция „Бюро по труда” - Горна Оряховица през 2010 г. е 19.85% или 1 444 лица, като в сравнение с данни от 2004 г. броя на безработните лица са намалели с 41%. Наблюдава се тенденции за намаляване на равнището на безработица, но въпреки това стойността е висока - 19.85% през 2010 г. при средногодишното за страната 9.47%¹⁹. Най-засегнати от безработицата са лицата над 50 годишна възраст, които са около 39% от общия брой безработни и лицата без квалификация (76%)

Безработица (средногодишни показатели) 2004-2010							
Показатели	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Брой безработни	2447	2287	1942	1550	1324	1322	1444
Равнище на безработицата в %	33,63	31,43	26,69	21,31	18,2	18,18	19,85
жени	1308	1199	1009	847	775	742	763
мъже	1138	1088	933	703	549	580	681
до 19 г.	165	144	108	71	53	48	38
от 20 до 24	336	302	228	140	111	93	94
от 25 до 29	635	325	270	186	155	141	138
от 30 до 34	297	284	247	190	162	158	186
от 35 до 40	238	226	191	149	134	125	149
от 40 до 44	215	202	182	144	120	119	134
от 45 до 49	280	252	201	169	159	140	143
от 50 до 54	292	253	246	213	194	185	213
над 55	264	299	304	287	288	298	349
Раб. професия	414	366	295	233	198	230	-
Специалисти	140	132	106	81	66	81	-
Без квалификация	1893	1788	1541	1236	1060	1011	-
Средно образование	564	515	406	329	287	324	-
Основно образование	1359	1193	947	731	589	467	-
Начално и по-ниско образование	496	547	480	479	448	531	-
Висше образование	30	24	25	12	11	15	-

Таблица 21: Безработица (средногодишни показатели) 2004-2010²⁰

За периода 2007 - 2010 г. броят на обявените свободни работни места на свободния пазар на труда в община Стражица са 1547, а броя на устроените на работа безработни - 1339 души. Средно годишно през разглеждания периода са обявявани 387 работни места, а устроените на работа безработни са 335.

Свободни работни места в община Стражица							
Показатели	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Обявени свободни работни места на свободния пазар	388	470	496	426	389	367	365
Устроени на работа безработни	381	448	480	362	327	321	329

Таблица 22: Свободни работни места в община Стражица²¹

¹⁹ Източник: Агенция по заетостта, Годишник 2010 г.

²⁰ Източник: Дирекция „Бюро по труда” - Горна Оряховица, Справка с изх. номер 579/29.06.2011 г.

За периода 2007-2010 г. по справка на Дирекция „Бюро по труда” - Горна Оряховица са проведени обучителни курсове на 312 лица за повишаване на тяхната квалификация (таблица 23).

Справка за проведени обучителни курсове в Община Стражица за периода 2007 - 2010 г.		
Година	Курс	Обучени лица
2007	Мотивационно обучение	150
	Заваряване	
	Фризьорство	
	Ограмотяване - Национална програма "Ограмотяване и квалификация на роми"	
	Текстообработване	
	Административно обслужване	
	Парково строителство и озеленяване	
	Производство на хляб и хлебни изделия	
	Физическа охрана на обекти	
	Животновъдство - Регионална програма "Млад фермер"	
	Растениевъдство - Регионална програма "Млад фермер"	
	Помощник в строителството	
2008	Малък и среден бизнес	115
	Парково строителство и озеленяване	
	Лозаровинарство	
	Ограмотяване - Национална програма "Ограмотяване и квалификация на роми"	
	Производство на кулинарни изделия и напитки	
	Оперативно счетоводство	
	Шивачество	
2009	Външни облицовки и настилки - Програма ФАР	47
	Производство на кулинарни изделия и напитки - Проект "Красива България"	
	Ограмотяване - Национална програма "Ограмотяване и квалификация на роми"	
	Производство на кулинарни изделия и напитки - Проект "Красива България"	

Таблица 23: Справка за проведени обучителни курсове в Община Стражица за периода 2007 - 2010 г.²²

Здравеопазването и за предоставянето на здравни услуги на територията на община Стражица по данни на НСИ към 2010 г. се осъществява медицински кадри като броя на лекарите на територията на общината са 8, от които 6 са общопрактикуващи (таблица 24). За периода 2004 - 2010 г. броя на лекарите на територията на община Стражица са намалели с приблизително 50%

На територията на община Стражица няма функциониращи здравни заведения. През 2008 г. е функционирал медицински център за извън болнична помощ, които в последствие е закрит.

²¹ Източник: Дирекция „Бюро по труда” - Горна Оряховица, Справка с изх. номер 579/29.06.2011 г.

²² Източник: Дирекция „Бюро по труда” - Горна Оряховица, Справка с изх. номер 579/29.06.2011 г.

Медицински кадри в община Стражица по години към 31.12				
Години	Лекари		Лекари по дентална медицина	Персонал със средно специално медицинско образование и със степен "професионален бакалавър", завършили медицински колеж
	Общо	В т.ч. общо-практикуващи		
2004	15	12	3	17
2005	14	11	..	16
2006	12	9	..	13
2007	11	8	3	14
2008	10	7	3	12
2009	8	6	4	10
2010	8	6	3	9

Таблица 24: Медицински кадри в община Стражица

Социалните услуги по данни на Агенцията са социално подпомагане и по данни на НСИ се предоставят от пет социални заведения. Социални услуги, извършвани в обичайна домашна среда (в общността) се предоставят от:

- Дневен център за деца и младежи (Център за обществена подкрепа)²³;
- Домашен социален патронаж;
- Център за социална рехабилитация и интеграция на лица в неравностойно положение;
- Защитени жилища (таблица 25).

Две са заведенията за социални услуги, извършвани извън домашна среда (извън общността) които функционират в община Стражица (таблица 26):

- Дом за деца или младежи с умствени затруднения;
- Дом за деца, лишени от родителски грижи.

²³ Дневен център за деца и младежи е преименуван през 2011 г. на Център за обществена подкрепа

Заведения и дейности за социални услуги, извършвани в обичайна домашна среда (в общността) в община Стражица към 31.12.															
Години	Общо			Дневен център за деца и младежи			Домашен социален патронаж			Център за социална рехабилитация и интеграция на лица в неравностойно положение			Защитени жилища		
	брой	места	заети места	брой	места	заети места	брой	места	заети места	брой	места	заети места	брой	места	заети места
2004	-	60	30	-	-	-	-	60	30	-	-	-	-	-	-
2005	1	417	419	1	15	5	-	60	72	-	-	-	-	-	-
2006	2	160	423	2	30	23	-	60	74	-	10	15	-	-	-
2007	2	596	467	1	20	15	-	60	154	1	16	48	-	-	-
2008	3	686	507	1	30	15	-	100	153	1	16	24	1	10	5

Таблица 25: Заведения и дейности за социални услуги, извършвани в обичайна домашна среда (в общността) в община Стражица²⁴

Заведения за социални услуги, извършвани извън домашна среда (извън общността) в община Стражица към 31.12.									
Години	Общо			Дом за деца или младежи с умствени затруднения			Дом за деца, лишени от родителски грижи		
	брой	места	заети места	брой	места	заети места	брой	места	заети места
2004	1	56	49	1	56	49	-	-	-
2005	1	56	47	1	56	47	-	-	-
2006	1	56	53	1	56	53	-	-	-
2007	2	127	127	1	56	56	1	71	71
2008	2	127	113	1	56	54	1	71	59

Таблица 26: Заведения за социални услуги, извършвани извън домашна среда (извън общността) в община Стражица²⁵

²⁴ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка с изх. номер 675/30.06.2011 г.

²⁵ Източник: Териториално статистическо бюро - Велико Търново към НСИ, Справка с изх. номер 675/30.06.2011 г.

Образованието и услугите в сферата на образованието, съгласно Регистър на средните училища и детски градини към Министерството на образованието, младежта и науката на територията на община Стражица се предоставят от девет училища и четиринадесет детски градини. За периода 2004 - 2010 г. в община Стражица няма закрити учебни заведения.

Списък на училищата, детските градини и обслужващите звена, отговарящи на критериите в община Стражица			
Училище /детска градина /обслужващо звено	Вид	Град	Вид финансиране
НУ "Иван Вазов"	начално (I - IV клас)	Царски извор	Общинско
ОУ "Св.св.Кирил и Методий"	основно (I - VIII клас)	Асеново	Общинско
ОУ "Св.Кл.Охридски"	основно (I - VIII клас)	Виноград	Общинско
ОУ "Св.Кл. Охридски"	основно (I - VIII клас)	Камен	Общинско
ОУ "Отец Паисий"	основно (I - VIII клас)	Сушица	Общинско
ОУ "Н. Райнов"	основно (I - VIII клас)	Кесарево	Общинско
СОУ "А.Каралийчев"	СОУ (I - XII клас)	Стражица	Общинско
ПГ по транспорт "В.Друмев"	професионална гимназия	Стражица	Държавно
ПГ по СС "М.Ангелов"	професионална гимназия	Камен	Държавно
ОбДК	извънучилищни педагогически учреждения	Стражица	Общинско
ОДЗ "А.Каралийчев"	целодневна детска градина	Стражица	Общинско
ОДЗ "Сава Цонев"	целодневна детска градина	Стражица	Общинско
ЦДГ	целодневна детска градина	Асеново	Общинско
ЦДГ	целодневна детска градина	Благоево	Общинско
ЦДГ	целодневна детска градина	Владислав	Общинско
ЦДГ	целодневна детска градина	Бряговица	Общинско
ЦДГ	целодневна детска градина	Виноград	Общинско
ЦДГ	целодневна детска градина	Камен	Общинско
ЦДГ "Калинка"	целодневна детска градина	Кесарево	Общинско
ЦДГ	целодневна детска градина	Лозен	Общинско
ЦДГ	целодневна детска градина	Горски Сеновец	Общинско
ЦДГ	целодневна детска градина	Нова Върбовка	Общинско
ЦДГ	целодневна детска градина	Сушица	Общинско
ЦДГ	целодневна детска градина	Царски извор	Общинско

Таблица 27: Списък на училищата, детските градини и обслужващите звена, отговарящи на критериите в община Стражица²⁶

²⁶ Източник: Министерството на образованието, младежта и науката, Регистър на средните училища и детски градини

В община Стражица функционират и извънучилищно педагогическо учреждение - Общински детски комплекс - гр. Стражица, който се финансира от общинския бюджет.

Култура и традиции

Община Стражица разполага с читалища с библиотеки в повечето населени места, като всички развиват културна дейност за запазване на местните традиции и културното наследство. Ежегодно се изготвя културен календар. По данни на Регистъра на народните читалища към Министерството на културата, броят им на територията на община Стражица е 15.

Народни читалища на територията на Община Стражица	
Читалище	Населено място
Развитие 1895	град Стражица
Самообразование 1921	село Бряговица
Надежда-1928	село Балканци
Възпитател-Кесарево-1895	село Кесарево
Станчо Станчев 1896	село Сушица
Христо Ботев 1918	село Нова Върбовка
Виделина-1905	село Владислав
Лев Николаевич Толстой 1890	село Виноград
Иван Кожухаров-1904	село Благоево
Възпитател-Камен-1896	село Камен
Просвета-1905	село Асеново
Бъдеще-1899	село Царски Извор
Зора-1925	село Ново Градище
Просвета Лозен-1906	село Лозен
Правда 2010	село Горски Сеновец

Таблица 28: Народни читалища на територията на Община Стражица²⁷

Културно-историческото наследство е сред стратегическите фактори за устойчиво развитие. Основен проблем за опазването на това наследство са недостатъчните грижи за поддържане паметниците на културата, поради недостига на средства и подходящи механизми. Опазването на културното наследство е важно условие за повишаване привлекателността на Общините както за инвестиции, така и за изграждане на качествена жизнена среда.

Развитието на **младежки дейности и спорт** на територията на община Стражица е свързано с проблемите на младите хора, тяхната реализация и мястото им в

²⁷ Източник: Министерство на културата - Читалища, Регистър на народните читалища

обществения живот. Това обуславя необходимостта от създаването на дългосрочна политика, която насочват главно към продължаване на образованието си в голям град, като много малко от тях мислят за реализация на територията на общината.

Разработването и прилагането на програми за квалификация и преквалификация, както и обучения в умения за разработване на проекти с младежка насоченост, би подпомогнало част от процесите по регулиране на неблагоприятните демографски процеси в общината.

В тази насока по проект „YouthBG.net - виртуална мрежа за младежко развитие" в рамките на програма "Младежки дейност 2006-2007" през 2007 г. е създадена Младежка организация в Стражица.

Продължава да съществува необходимост от създаване на центрове за младежи, места за развлечения и съвременна спортна база /игрища, басейни, спортни площадки, тенис кортове и др./ за развитие на младежките дейности и спорт.

АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В СЕКТОР ИНФРАСТРУКТУРА, УРБАНИЗАЦИЯ И ОКОЛНА СРЕДА

Техническа инфраструктура

Транспортна инфраструктура

През територията на община Стражица преминават много важни пътни комуникации с регионално и национално значение. С национално значение са пътищата от националната сухопътна мрежа, а именно:

- Велико Търново – Кесарево - Омуртаг /Варна/
- Горна Оряховица - Камен – Попово /Варна/
- Стражица - Лозен - Полски Тръмбеш /Русе –Велико Търново/
- Стражица - Ново Градище – Омуртаг /Варна /

Междуселищните връзки в общината се осъществяват чрез автомобилния транспорт. Изградени са 546 км улици и пътища от II-ри до IV-ти клас. През 10 от всичките 22 населени места минават пътища III-ти клас, през останалите – IV-ти клас. Четвъртокласната пътна мрежа е 83 километра, от която за периода 2007 - 2010 г. е ремонтирана 61.2 км. За периода 2011 - 2013 г. е необходимо да бъде извършен ремонт на 41.5 км. Третокласната пътна мрежа е 92 километра, от която за периода 2007 - 2010 г. е ремонтирана 60.4 км. За периода 2011 - 2013 г. е необходимо да бъде извършен ремонт на 69.63 км.

Водоснабдяване.

Населението на община Стражица е водоснабдено, като са извършвани реконструкции от дружеството ВиК. Необходимостта от големи инвестиции за рехабилитация на водопроводната мрежа на територията на общината продължава да бъде актуална.

Канализационната мрежа на община Стражица е във висока степен на изграденост, като за периода 2007 - 2010 г са изпълнени проекти за доизграждане и реконструкция на канализационна мрежа в гр. Стражица и за изграждане на отводнителна канализация в с. Кесарево. В процес на изпълнение по Програма за развитие на селските райони са проекти за изграждане на вътрешна канализационна мрежа с пречиствателно съоръжение в с. Камен - етап I, с. Кесарево, с. Сушица - етап I.

За изграждането на канализационна мрежа в малките населени места не са предприети мерки и е необходимо да се прецени икономическата целесъобразност и да се съпостави население и размер на инвестицията, на база на което да се търсят възможности за финансиране.

Телекомуникациите и нивото на развитието им в община Стражица се добро. В град Стражица има четири доставчици на мрежови интернет, като един от тях предлага оптична свързаност и трима доставчици на мобилен интернет. В повечето села има достъп само до мобилен интернет.

Енергоснабдяването в община Стражица е на добро ниво, като всички населени места са електрифицирани.

Урбанизация

Разположението на населените места върху територията на община Стражица не е подчинено на някаква схема, но може да се приеме, че те са сравнително равномерно разположени върху цялата ѝ територия.

Въпреки демографския спад на населените места, към 2010 г. няма закрити поради обезлюдяване населени места.

Основен проблем, пред който община Стражица е изправена е необходимостта от обновяването и реструктурирането на жилищните комплекси и липсата на средства от страна на собствениците за обновяване и саниране.

Подобните устройствени планове на населените места са остарели и неактуални след реституционните процеси. Създаването на кадастрална карта на населените места в цифров вид и цифров вид улична и дворищна регулация са неотложна необходимост.

Околна среда

Ежегодно се организира почистване на нерегламентираните сметища на територията на община Стражица.

Изграждане пречиствателни съоръжения в селата предстои, като за три населени места са стартирали проекти по Програма за развитие на селските райони.

Въвеждане на разделно сметосъбиране не е изпълнено. Частично има доставени контейнери за разделно сметосъбиране.

Община Стражица е член на сформирания сдружение с обществено полезна дейност „За чисти селища” между градовете Горна Оряховица, Велико Търново, Лясковец, Стражица, Златарица и Елена което има за цел изграждането на депо за отпадъци. Все още не е започнало изграждането на депото, което вече трябваше да е факт по програма ИСПА. Регионално депо за отпадъци предстои да се реализира по Оперативна програма „Околна среда” и ще обслужва 6 общини от областта.

ИЗВОДИ:

1. По данни на НСИ към 31.12.2010 г. населението на община Стражица е 14 467 души, а гъстотата на населението е 28 човека/ км². Наблюдава се намаляване на населението.
2. Икономическото развитие на община Стражица след 2004 г. бележи ръст, като през 2009 г. броят на регистрираните активни предприятия в нефинансовия сектор е нараснал с 33%, а нетни приходи от продажби с 31% спрямо 2004 г.
3. Основната част от предприятията на територията на община Стражица съгласно Закона за малки и средни предприятия попадат в категорията микропредприятия (92%).
4. Наблюдава се тенденция за повишаване на доходите и средната годишна заплата в община Стражица. Средната годишна работна заплата през 2009 г. в общината е 5 232 лева и се е увеличила с 95% спрямо 2003 г.
5. Равнището на заетост към 01.02.2011 г. в община Стражица е 40.9% и броят на заетите лица е 3 282.
6. Равнището на безработица през 2010 г. в община Стражица е 19.85%.
7. За периода 2007 - 2010 г. броят на обявените свободни работни места на свободния пазар на труда в община Стражица са 1547, а броя на устроените на работа безработни - 1339 души.

8. За периода 2007-2010 г. са проведени обучителни курсове на 312 лица от община Стражица за повишаване на тяхната квалификация.
9. Здравеопазването и предоставянето на здравни услуги на територията на община Стражица по данни на НСИ към 2010 г. се осъществява от медицински кадри като броят на лекарите на територията на общината са 8, от които 6 са общопрактикуващи. На територията на община Стражица няма функциониращи здравни заведения. През 2008 г. е функционирал медицински център за извън болнична помощ, който в последствие е закрит.
10. Социалните услуги по данни на Агенцията за социално подпомагане и по данни на НСИ се предоставят от пет социални заведения.
11. Социални услуги, извършвани в обичайна домашна среда (в общността) се предоставят от Дневен център за деца и младежи (Център за обществена подкрепа), Домашен социален патронаж, Център за социална рехабилитация и интеграция на лица в неравностойно положение и Защитени жилища
12. Две са заведенията за социални услуги, извършвани извън домашна среда (извън общността) които функционират в община Стражица: Дом за деца или младежи с умствени затруднения и Дом за деца, лишени от родителски грижи.
13. Образованието и услугите в сферата на образованието на територията на община Стражица се предоставят от девет училища и четиринадесет детски градини. За периода 2004 - 2010 г. в община Стражица няма закрити учебни заведения.
14. Община Стражица разполага с читалища с библиотеки в повечето населени места, като всички развиват културна дейност за запазване на местните традиции и културното наследство. Ежегодно се изготвя културен календар. По данни на Регистъра на народните читалища към Министерството на културата, броят им на територията на община Стражица е 15.
15. През територията на община Стражица преминават много важни пътни комуникации с регионално и национално значение.
16. Населението на община Стражица е водоснабдено, като са извършвани реконструкции от дружеството ВиК. Необходимостта от големи инвестиции за рехабилитация на водопроводната мрежа на територията на общината продължава да бъде актуална.

17. Канализационната мрежа на община Стражица е във висока степен на изграденост, като за периода 2007 - 2010 г са изпълнени проекти за доизграждане и реконструкция на канализационна мрежа в гр. Стражица и за изграждане на отводнителна канализация в с. Кесарево.
18. Телекомуникациите и нивото на развитието им в община Стражица е добро.
19. Енергоснабдяването в община Стражица е на добро ниво, като всички населени места са електрифицирани.
20. Разположението на населените места върху територията на община Стражица не е подчинено на някаква схема, но може да се приеме, че те са сравнително равномерно разположени върху цялата ѝ територия.
21. Ежегодно се организира почистване на нерегламентираните сметища на територията на община Стражица. Изграждане на пречиствателни съоръжения в селата предстои, като за три населени места са стартирали проекти по Програма за развитие на селските райони.

II. ОЦЕНКА НА ПРОДЪЛЖАВАЩАТА ВАЛИДНОСТ НА АНАЛИЗА НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ И ПОТЕНЦИАЛА

SWOT АНАЛИЗ НА ОБЩИНА СТРАЖИЦА

Силни страни	Слаби страни
• Положителен икономически растеж; • Изградена индустриална зона в гр. Стражица; • Изградена производствена база и работещи средни промишлени предприятия; • Нови малки предприятия в преработващата индустрия; • Наличие на преработвателни мощности в хранително вкусовата промишленост; • Производствен опит и традиции в селското стопанство, висок % земеделски, горски и водни територии; • Подобрена образователна структура на населението; • Балансирано изградена мрежа от образователни, здравни и културни заведения; • Наличие на добри транспортни комуникации от регионално и национално значение; • Съхранени културни традиции и обичаи;	• Ограничени финансови ресурси и инвестиции; • Амортизирана и недоизградена инфраструктура – необходимост от ремонти и обновяване на транспортна, водоснабдителна, хидромелиоративна, и социална; • Липса на иновативни малки и средни предприятия; • Загубени външни пазари и свито вътрешно потребление за фирмите от преработващата индустрия; • Недостатъчно ефективна бизнес и пазарна инфраструктура; • Недостатъчно организации, подпомагащи бизнеса и гражданското общество и недостатъчно услуги от съществуващите; • Неблагоприятни демографски тенденции; • Високо равнище на безработица – над средната за страната; • Различия в условията на живот в града и селата; • Недостатъчно развити публично-частни партньорства;

Възможности	Заплахи
• Подобряване на жизнената среда и качеството на живот; • Съхранена природна среда и екологично чист район; • Поддържане на добър баланс между видовете територии – земеделски земи, горски фонд, водни площи и течения, урбанизирани територии; • Увеличаване на възможностите за професионална реализация и повишаване на средната годишна заплата; • Увеличаване на икономическия растеж и повишаване на конкурентоспособността на местната икономика; • Развитие на модерно селско, горско стопанство и рибовъдство чрез финансиране от ЕС; • Развитие на биологично пчеларство; • Обвързване на местните суровини с предприятия на преработвателната промишленост; • Нови пазари за реализация на местна продукция; • Привличане на чужди инвестиции; • Използване на фондове на ЕС за подобряване и развитие на инфраструктурата; • Развитие на туризма на базата на културните и природни дадености; • Създаване на национални и международни партньорства с други общини и изпълнение на съвместни проекти.	• Намаляване на населението; • Увеличаване на миграцията и поради увеличаване на привлекателността на пазара на труда в ЕС и по-големите градове в България; • Влошаване на възрастовата и образователната структура на населението; • Намаляване на възможностите за професионална реализация; • Липса на инвестиции и ограничен интерес на чуждите инвеститори към малките общини; • Пропускане на възможности за кандидатстване за финансиране от фондове на ЕС и други; • Влошаване на състоянието на техническата и социалната инфраструктура; • Намаляване на конкурентоспособността на местната икономика; • Слабо взаимодействие със съседни общини за реализация на съвместни проекти.

III. ОЦЕНКА НА ПРОДЪЛЖАВАЩАТА УМЕСТНОСТ И СЪГЛАСУВАНOST НА ПЛАНА С ОБЛАСТНИТЕ, РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ ПЛАНОВИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

Общинският план за развитие на Община Стражица за периода 2007 - 2013 г. определя целите и приоритетите за развитие на общината в съответствие с Областната стратегия за развитие на област Велико Търново, Регионалния план за развитие на Северен централен район за планиране и Националната стратегия за регионално развитие за осъществяване на Националната политика за регионално развитие. За наблюдението и оценката на изпълнението на плана е задължително изграждането на система за анализ, оценка, мониторинг и контрол.

В тази част на МО се съпоставят уместността и съгласуваността на визията за развитие на община Стражица, приоритетите и цели на Общинския план за развитие на община Стражица с Актуализиран документ за изпълнение на стратегията за развитие на област Велико Търново 2011 – 2013 г., Актуализирания документ за изпълнение на Регионалния план за развитие на Северен централен район 2010 - 2013 г., Актуализирания документ за изпълнението на Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2009-2015 г., Националната стратегическа референтна рамка, Стратегиите от Гьотеборг, Лисабон и Стратегия “Европа 2020”.

Визията за развитие на България, съгласно Актуализирания документ за изпълнението на Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2009-2015 г. е „Българските региони в ЕС - с динамично развитие, постигащи висок икономически растеж и заетост, устойчиво развитие, привлекателни с подобреното качество на живот и запазеното и валоризирано природно и културно наследство”.

Визията на Северен централен район съгласно Актуализирания документ за изпълнение на Регионалния план за развитие на Северен централен район 2010 - 2013 г. се дефинира като „Устойчив, динамично развиващ се и проспериращ Европейски регион, с конкурентноспособна икономика, базирана на знанието, и на икономически ефективното и екологично използване на природо-географските ресурси, в т.ч. на река Дунав и Старопланинския район с хармонична и привлекателна за инвеститори, население и туристи жизнена среда.”

Визията на област Велико Търново съгласно Актуализиран документ за изпълнение на стратегията за развитие на област Велико Търново 2011 – 2013 г., е

„Област Велико Търново – европейски регион с водеща роля на индустриален, транспортно-логистичен, туристически, културен и образователен център, привлекателна за инвеститори, население и туристи, постигаща устойчиво и балансирано развитие на територията и осигуряваща сигурност, чиста и хармонична околна среда и добър жизнен стандарт”.

Визията за развитие на община Стражица съгласно Общинския план за развитие 2007 - 2013 г. е **„Община Стражица се стреми към бъдеще, в което природните ресурси и сътвореното от нейните жители да бъдат използвани по най-разумен и ефективен начин за осигуряване на хармонично развитие, поминък и просперитет на всеки; общината да бъде привлекателно място за живот и личностна реализация, роден дом за всички.”** Визията за развитие на общината продължава да бъдат актуална и съгласувана с актуализираните стратегически документи за регионално развитие на ниво държава, район за планиране и област.

Стратегическата част на Общинския план за развитие на община Стражица се състои от приоритети, цели и мерки за развитие.

Приоритетите за развитие съгласно са:

- Приоритет 1: „Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика.”
- Приоритет 2: „Развитие и модернизация на инфраструктурата.”
- Приоритет 3: „Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот”
- Приоритет 4: „Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда”

Съответствието на приоритетите на Общинския план за развитие на община Стражица с актуализираните документи за изпълнение на областната стратегия, регионалния план за развитие и Националната стратегия за регионално развитие			
Приоритети на Общинния план за развитие на община Стражица	Приоритети на Актуализиран документ за изпълнение на стратегията за развитие на област Велико Търново 2011 – 2013 г.	Приоритети на Актуализирания документ за изпълнение на Регионалния план за развитие на Северен централен район 2010 - 2013 г.	Приоритети на Актуализиран документ за изпълнение на Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2009-2015 г.
Приоритет 1 „Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика.”	Приоритет 1 „Икономически динамизъм и регионална конкурентоспособност” Приоритет 4 „Устойчив туризъм”	Приоритет 1 „Развитие на конкурентноспособна и диверсифицирана икономика”	Приоритет 1 „Повишаване на регионалната конкурентоспособност и интегрирано градско развитие”
Приоритет 2 „Развитие и модернизация на инфраструктурата.”	Приоритет 2 „Инфраструктура и околна среда”	Приоритет 2 „Подобряване на техническата инфраструктура и обновление на градската среда”	Приоритет 2 „Развитие и модернизация на инфраструктурата, създаваща условия за растеж и заетост”
Приоритет 3 „Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот”	Приоритет 2 „Инфраструктура и околна среда” Приоритет 3 „Качество на живота”	Приоритет 3 „Осигуряване на здравословна и благоприятна жизнена среда на основата на устойчиво управление на околната среда”	Приоритет 3 „Подобряване на привлекателността и качеството на живот в районите за планиране и развитие на устойчив туризъм”
Приоритет 4 „Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда”	Приоритет 1 „Икономически динамизъм и регионална конкурентоспособност”	Приоритет 4 „Подобряване качеството на социалния капитал”	Приоритет 4 „Развитие на сътрудничеството за европейско териториално сближаване, задълбочаване на партньорството и добросъседството за постигане на развитие” Приоритет 6 „Укрепване на капацитета на регионално и местно ниво за подобряване процеса на управление на регионалното развитие”

Таблица 29: Съответствието на приоритетите на Общинския план за развитие на община Стражица с актуализираните документи за изпълнение на областната стратегия, регионалния план за развитие и Националната стратегия за регионално развитие

Приоритетите на Общинският план за развитие са разработени в съответствие с приоритетите на Областната стратегия за развитие, Регионалния план за развитие и национални документи за стратегическо планиране, като се базират на визията за местно развитие и анализа на социално-икономическото развитие на общината. На таблица 29 ясно може да бъдат проследени съгласуваността и сходството между документите, като Общинския план за развитие на община Стражица прилага на по-ниското териториално ниво националните политики и политиките на Северен централен район за планиране и област Велико Търново, като същевременно ги допълва, отчитайки териториалните особености и специфики. Препоръчваме да се актуализират целите и мерките по приоритетите с оглед адаптиране към текущите нужди на общината и да се отчетат постигнатите резултати при изпълнението на Общинския план за развитие през 2007 - 2010 г. .

Основна цел на Лисабонската стратегия (2000 г.) е ЕС да се превърне в най-динамичната и конкурентоспособна световна икономика, основана на знанието и способна да генерира устойчив икономически растеж с повече и по-привлекателни работни места и подобро социално сближаване. Целите за растеж, заетост, работни места и намаляване на бедността са водещи и в обновената Лисабонска стратегия (2005 г.), а стратегията от Гьотеборг допълва Лисабонските цели в частта за опазване на околната среда. В това отношение заложените приоритети на Общинския план за развитие на община Стражица звучат актуално и тяхното изпълнение би довело до реализиране на общоевропейските цели и планове.

Новата стратегия “Европа 2020” залага три основни приоритета:

- Интелигентен растеж - изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- Устойчив растеж - насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- Приобщаващ растеж - стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

Стратегия “Европа 2020” включва пет основни цели:

- Заетост за 75% от населението на възраст 20-64 години;
- Инвестиции в Научноизследователска и развойна дейност в размер 3% от БВП на ЕС;

- Постигане на целите „20/20/20“ по отношение на климата и енергията (съкращаване на емисиите въглероден диоксид с 20% в сравнение с нивата от 1990 г., увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници до 20% и намаляване на консумацията на енергия с 20%).

В актуализирания план за развитие на община Стражица би могло да се обърне внимание на приоритетизиране на целите по отношение на икономията на енергия, използването на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и намаляване на замърсяването на въздуха и околната среда за постигане на целите „20/20/20“.

ИЗВОДИ:

Визията за развитие на общината продължава да бъдат актуална и съгласувана с актуализираните стратегически документи за регионално развитие на ниво държава, район за планиране и област.

Приоритетите на Общинският план за развитие са разработени в съответствие с приоритетите на Областната стратегия за развитие, Регионалния план за развитие и национални документи за стратегическо планиране, като се базират на визията за местно развитие и анализа на социално-икономическото развитие на общината и тяхното изпълнение би довело до реализиране на общоевропейските цели и планове.

Препоръчваме да се актуализират целите и мерките по приоритетите с оглед адаптиране към текущите нужди на общината и отчитане на постигнатите резултати при изпълнението на Общинския план за развитие през 2007 - 2010 г. .

IV. ОЦЕНКА НА ДЕЙНОСТИТЕ, РЕСУРСИТЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

В основата на разработването на Общинския план за развитие на община Стражица е залегнало разбирането за устойчиво и балансирано регионално развитие, съобразено с икономическите, социални и екологични аспекти за развитие.

При дефинирането на приоритетните направления, целите и мерките за реализация, определящо значение има местното население и дейностите по осигуряване на възможности за здравословен и продължителен живот в чиста и запазена околна среда, пълноценно културно и духовно израстване и постигане на устойчив икономически растеж.

Общинският план за развитие на община Стражица за периода 2007 - 2013 г. включва 4 приоритета, като всеки от тях има следната структура: цели, мерки и дейности.

Съгласно Общинския план за развитие необходимите средства за изпълнение на посочените четири стратегически приоритети възлизат на 101 930 000 лева.

Индикативни финансови ресурси необходими за изпълнението на Общински план за развитие на община Стражица за периода 2007 - 2013 г.	
Приоритет	Стойност в лева
Приоритет 1 „Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика”	27 350 000
Приоритет 2 „Развитие и модернизация на инфраструктурата”	44 810 000
Приоритет 3 „Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот”	26 650 000
Приоритет 4 „Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда”	3 120 000
Общо	101 930 000

Таблица 30: Индикативни финансови ресурси необходими за изпълнението на Общински план за развитие на община Стражица за периода 2007 - 2013 г.²⁸

За изпълнение на проектите по приоритет 1 съгласно индикативната финансова таблица към Общинския план за развитие на община Стражица са заложили 27 350 000 лева (27%), за изпълнение на проектите по приоритет 2 – 44 810 000 лева (44%), а на Стратегически приоритети 3 и 4 – съответно 26 650 000 лева (26%) и 3 120 000 лева (3%).

²⁸ Източник: Общински план за развитие на община Стражица за периода 2007 - 2013 г.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТ 1 „ПОСТИГАНЕ НА УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ И УВЕЛИЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА ЧРЕЗ ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА”

Приоритет 1 „Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика” включва мерки и проекти, които допринасят за изпълнението на следните цели:

- Цел 1. Развитие на модерно селско, горско стопанство и рибовъдство
- Цел 2. Обвързване на аграрния сектор с преработващата индустрия
- Цел.3. Подпомагане на малкия и среден бизнес и привличане на инвестиции
- Цел 4. Укрепване на връзката град-селски територии.
- Цел 5. Повишаване на заетостта
- Цел 6. Постигане на ефективно туристическо развитие.

През периода 2007 - 2010 г. при изпълнение на проекти, допринасящи за постигането на постигането на заложените цели по **приоритет 1 „Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика”** са направени инвестиции на стойност **15 100 559 лева**, от които 11 734 980 лева са по проекти на частния сектор²⁹. Община Стражица е изпълнила проект на стойност 3 365 579 лева, като основните източници на финансиране са програма ФАР, държавния и общинския бюджет. Съгласно заложените финансови ресурси в индикативната финансова таблица за периода 2007 - 2013 г. изпълнените проекти до 2010 г. са с относителен дял 55.21%. Степента на изпълнението на целите по приоритета е много добро.

През периода 2007 - 2010 г. са изпълнени седем проекта с частни инвестиции, допринасящи за изпълнението на **цел 1. „Развитие на модерно селско, горско стопанство и рибовъдство”**. Размерът на направените финансови инвестиции не може да бъде определен, като основна причина е липса на информация от частния сектор.

За постигането на **цел 2. „Обвързване на аграрния сектор с преработващата индустрия”** са изпълнени три проекта с частни инвестиции,

²⁹ Пълният размер на инвестициите от частния сектор не е отразен поради липсата да предоставена информация относно стойностите на направените инвестиции, които допринасят за постигане на целите от Общинския план за развитие на община Стражица.

За постигането на **цел 3. „Подпомагане на малкия и среден бизнес и привличане на инвестиции”** са изпълнени 10 проекта на обща стойност 13 340 834 лева, като основни източници на финансиране са Програма ФАР, държавния и общинския бюджет и частни инвестиции. В процес на реализация е един проект с частни инвестиции за изграждане на фотоволтаична централа.

За постигането на **цел 4. „Укрепване на връзката град-селски територии”** със средства на общината е осигурена интернет връзка с кметствата в селата.

За постигането на **Цел 5. „Повишаване на заетостта”** са изпълнени проекти, които са допринесли за повишаване на заетостта, като са направени финансови инвестиции на стойност 294 678 лева. По програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” за превръщане на общината в привлекателно място на живот са направени инвестиции през периода 2007 - 2010 г. на обща стойност 1 818 949³⁰ лева, като е са разкрити общо 733 работни места със срочна заетост.

Цел 6. „Постигане на ефективно туристическо развитие” е насочена към изпълнение на мерки и проекти за развитието на алтернативен туризъм. В тази насока през периода 2007 - 2010 г. са изпълнени проекти от община Стражица на стойност 483 891, като са финансирани главно по Програма ФАР. С частни инвестиции са изпълнени три проекта за създаване на ваканционни комплекси и места за отдих.

ИЗВОД:

През периода 2007 - 2010 г. при изпълнение на проекти, допринасящи за постигането на заложените цели по **приоритет 1 „Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика”** са направени инвестиции на стойност 15 100 559 лева, от които 11 734 980 лева са по проекти на частния сектор³¹. Община Стражица е изпълнила проект на стойност 3 365 579 лева, като основните източници на финансиране са програма ФАР, държавния и общинския бюджет. Съгласно заложените финансови ресурси в индикативната финансова таблица за периода 2007 - 2013 г. изпълнените проекти до 2010 г. са с относителен дял 55.21%. Степента на изпълнението на целите по приоритета е много добро.

³⁰ Сумата е включена при изпълнението на Приоритет 3, Цел 3 на Общинския план за развитие.

³¹ Пълният размер на инвестициите от частния сектор не е отразен поради липсата да предоставена информация относно стойностите на направените инвестиции, които допринасят за постигане на целите от Общинския план за развитие на община Стражица.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТ 2 „РАЗВИТИЕ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА”

Приоритет 2 „Развитие и модернизация на инфраструктурата” включва мерки и дейности, които допринасят за изпълнението на следните цели:

- Цел 1. „Усъвършенстване на техническата инфраструктура”
- Цел 2. „Усъвършенстване на социалната инфраструктура”

През периода 2007 - 2010 г. за постигането целите по **приоритет 2 „Развитие и модернизация на инфраструктурата”** са изпълнени проекти на стойност 10 470 085 лева и в процес на изпълнение са проекти на стойност 14 393 518 лева. Общата стойност изпълнените проекти и тези които са в процес на изпълнение по приоритет 2 е **24 863 603 лева**, което е 55.49% от предадените средства в индикативната финансова таблица в Общинския план за развитие по приоритета. Постиганите резултати и степента на изпълнение на предвидените мерки и дейност в Общинския план за развитие за периода до момента е много добро, като община Стражица е използвала възможностите за кандидатстване по програми на Европейския съюз.

За постигането на **цел 1. „Усъвършенстване на техническата инфраструктура”** на приоритет 2 са предвидени дейности, които да допринасят за постигането на мерки определени в Общинския план за развитие. През периода 2007 - 2010 г. са изпълнени проекти и дейности на обща стойност 6 507 709 лева. В процес на изпълнение са три проекта на стойност 13 000 698 лева, които са финансирани по Програма за развитие на селските райони и са стартирали през 2010 г. Общата стойност на изпълнените проекти и на тези, които са в процес на изпълнение е 19 508 407 лева.

За постигането на **цел 2. „Усъвършенстване на социалната инфраструктура”** на приоритет 2 са изпълнени проекти и дейности на обща стойност 3 962 376 лева. В процес на изпълнение са пет проекта на стойност 1 392 820, от които четири са стартирали през 2009 г. и един през 2010 г.

ИЗВОД:

През периода 2007 - 2010 г. за постигането целите по **приоритет 2 „Развитие и модернизация на инфраструктурата”** са изпълнени проекти на стойност 10 470 085 лева и в процес на изпълнение са проекти на стойност 14 393 518 лева. Общата стойност на изпълнените проекти и тези които са в процес на изпълнение по приоритет 2 е **24 863 603 лева**, което е 55.49% от предадените средства в индикативната финансова таблица в Общинския план за развитие по приоритета. Постиганите

резултати и степента на изпълнение на предвидените мерки и дейности в Общинския план за развитие за периода до момента е много добро, като община Стражица е използвала възможностите за кандидатстване по програми на Европейския съюз.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТ 3 „ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ”

Приоритет 3 „Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот” включва мерки и дейности, които допринасят за изпълнението на следните цели:

- Цел 1. „Подобряване параметрите на околната среда”
- Цел 2. „Опазване на природното наследство на общината”
- Цел 3. „Превръщане на общината в привлекателно място за живот”

За постигане на заложените цели по **приоритет 3 „Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот”** са изпълнени проекти на стойност 3 655 766 лева и в процес на изпълнение са проекти на стойност 207 704 лева. Общата стойност на финансовия ресурс на проектите от 2007 г., който допринасят за постигане на целите на Общинския план за развитие е **3 863 470 лева**, които са 14,50% от заложените необходими финансови ресурси в индикативната финансова таблица. Ниският процент на направени финансови инвестиции за постигането на целите по приоритет 3 се дължи и на липсата за финансовата стойност на проекти изпълнявани от различни от община Стражица бенефициенти, в които случаи общината е била целева група. Постигнатите резултати и степента на изпълнение на целите по приоритета е добра.

За постигането на **цел 1. „Подобряване параметрите на околната среда”**, община Стражица е изпълнила проекти на обща стойност 143 828 лева, като направените инвестиции са допринесли за повишаване на качеството на живот, в общината, чрез почиване и облагодаряване на нерегламентирани сметища и зелени площи.

Цел 2. „Опазване на природното наследство на общината”, като в общинския план за развитие на община Стражица са предвидени мерки за опазване на лечебни растения и биоразнообразието и намаляване на ерозивните процеси, укрепване на свлачища, почистване и укрепване на речни корита. За постигането на **цел 2** са изпълнени проекти и дейности на обща стойност 1 236 122 лева.

За постигането на **Цел 3. „Превръщане на общината в привлекателно място за живот”** в общинския план за развитие на община Стражица са предвидени мерки и

дейности за подобряване на социалните, образователните и здравните услуги, като в това число и развитие на културни дейности за запазване на съхраняване на културната идентичност и изграждане на зони за отдих и екотуристическа инфраструктура. Изпълнените проекти, допринасящи за постигането на **цел 3** са в размер на 2 275 816 лева, като в процес на изпълнение са и три проекта на стойност 207 704 лева. Общата стойност на проектите, изпълнени и в процес на изпълнение по **цел 3** е 2 483 520 лева.

ИЗВОД:

За постигане на заложените цели по **приоритет 3 „Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот”** са изпълнени проекти на стойност 3 655 766 лева и в процес на изпълнение са проекти на стойност 207 704 лева. Общата стойност на финансовия ресурс на проектите от 2007 г., които допринасят за постигане на целите на Общинския план за развитие е **3 863 470 лева**, които са 14,50% от заложените необходими финансови ресурси в индикативната финансова таблица. Ниският процент на направени финансови инвестиции за постигането на целите по приоритет 3 се дължи и на липсата за финансовата стойност на проекти изпълнявани от различни от община Стражица бенефициенти, в които случаи общината е била целева група. Постигнатите резултати и степента на изпълнение на целите по приоритета е добра.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТ 4 „РЕГИОНАЛНО, ТРАНСГРАНИЧНО И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПАРТНЬОРСТВО И ИЗГРАЖДАНЕ НА СЪВРЕМЕННА ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА”

Приоритет 4 „Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда” включва мерки и дейности, които допринасят за изпълнението на следните цели:

- Цел 1. „Създаване на партньорства за постигане на развитие”
- Цел 2. „Развитие на институционалния и административен капацитет”

През периода 2007 - 2010 г. в изпълнение на приоритет 4 „Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда” са изпълнение проекти на стойност 160 206 лева, което е 5.13% от финансовия ресурс предвиден в индикативната финансова таблица в Общинския план за развитие на община Стражица за периода 2007 – 2013 г. Постигнатите резултати и степента на изпълнение на приоритета е много добра, въпреки ниския процент на финансовото изпълнение. Основните причини за това са, че

в него не са включени финансовите инвестиции за обучение на общинската администрация и повишаване на капацитета ѝ.

За постигането на **цел 1. „Създаване на партньорства за постигане на развитие”** са предвидени дейности, които да допринасят за създаване на партньорства и участие в съвместни проекти със страни от ЕС. През периода 2007 - 2010 г. изпълнените дейности, които допринасят за постигането на целта са установени партньорства с общините Штип от Република Македония, Пидна от Гърция, с 24 общини от България при участие в партньорски проект „За по-ефективно партньорство между общините и структурите на гражданското общество” по ОПАК към МДААР. Създадена е Местна инициативна група Лясковец – Стражица по проект на стойност 157,638 финансиран по Програма за развитие на селските райони.

За постигането на **цел 2. „Развитие на институционалния и административен капацитет”** са предвидени дейности, които да допринасят за укрепване капацитета на местната власт и за подобряване на качеството на услугите предоставяни от местните власти. През периода за 2007 – 2010 г. са проведени 159 обучения на служители от общинската администрация и е закупвано оборудване за общинската администрация и администрациите по селата. През периода 2007 – 2010 г. има подадена една жалба от гражданин към общината, което е индикатор за добро административно обслужване и предоставяне на качествени административни услуги.

ИЗВОД:

През периода 2007 - 2010 г. в изпълнение на **приоритет 4 „Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда”** са изпълнение проекти на стойност 160 206 лева, което е 5.13% от финансовия ресурс предвиден в индикативната финансова таблица в Общинския план за развитие на община Стражица за периода 2007 – 2013 г. Постигнатите резултати и степента на изпълнение на приоритета е много добра, въпреки ниския процент на финансовото изпълнение. Основните причини за това са, че в него не са включени финансовите инвестиции за обучение на общинската администрация и повишаване на капацитета ѝ.

Съгласно Общинския план за развитие на община Стражица за периода 2007 - 2013 г. следва да се разработят **общински програми**, които да са неразделна част от него. Предвидените програми са:

- Програма за развитие на туризма в Община Стражица.
- Краткосрочна програма за енергийна ефективност на Община Стражица.
- Програма за опазване на околната среда.
- Програма за развитие на здравеопазването в Община Стражица.
- Програма за развитие на младежките дейности в Община Стражица.
- Програма за развитие на физическата култура и спорта.
- Програма за образователна интеграция на децата и учениците от етнически малцинства.
- Програма за здравна интеграция на лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства.

От които са разработени следните програми:

- Програма за развитие на туризма в община Стражица 2007 – 2013 година;
- Общинска програма за опазване на околната среда в община Стражица;
- Програма за развитието на младежките дейности в общината - гр. Стражица;
- Програма за образователна интеграция на децата и учениците в неравностойно социално положение от различни етнически групи в община Стражица 2008 – 2010 година;
- Програма за здравна интеграция на лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства.
- Краткосрочна програма за енергийна ефективност на Община Стражица.
- Програма за развитие на здравеопазването в Община Стражица.
- Програма за развитие на физическата култура и спорта.

За ефективното и ефикасно изпълнението на Общинския план са разработени допълнително следните стратегии, планове и програми:

- Стратегия за развитие на социалните услуги в Община Стражица 2007-2015 г.
- Стратегия за управлението на общинската собственост в община Стражица за периода 2010 – 2011 г.
- Общинска стратегия за развитие на услуги за деца и семейства - община Стражица 2007 – 2010 г.
- План за икономическо развитие на община Стражица за периода 2007 - 2013 година.

- План за управление при кризи вследствие на терористична дейност в община Стражица.
- Общинска стратегия за закрила на детето.
- Програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на община Стражица 2008 – 2010 година
- Общинска програма за осъществяване на общополезни дейности от лицата получаващи социални помощи.
- Програма за развитие на човешките ресурси в Община Стражица за периода 2007 – 2013г.
- Програма за управление и разпореждане с имотите - общинската собственост в община Стражица през 2010 г.
- Програма за изпълнението на Стратегията за прозрачно управление и за превенция и противодействие на корупцията в община Стражица.
- Програма за развитие и инвестиции на населените места от община Стражица.
- Общинска програма за управление на отпадъците 2011 - 2015 г.

ОБОБЩЕНИЕ:

1. За периода 2007 - 2010 г., в изпълнение на Общинския план за развитие за периода 2007 - 2010 г., в община Стражица са изпълнени дейности и проекти на обща стойност 29 386 615 и в процес на изпълнение са проекти на обща стойност 14 601 222
2. Съгласно индикативната финансова таблица на Общинския план и заложените финансови ресурси, относителния дял на финансовото изпълнение на плана е 43.15% , от които стойността на приключилите проекти е с относителен дял 28.83%, а на тези в процес на изпълнение - 14.32%.
3. При изпълнението на **приоритет 1 „Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика”** са направени инвестиции на стойност **15 100 559 лева**, от които 11 734 980 лева са по проекти на частния сектор. Община Стражица е изпълнила проект на стойност 3 365 579 лева.

4. Относителния дял на финансовото изпълнение на **приоритет 1 „Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика”** относителен дял е 55.21%.
5. При изпълнението на **приоритет 2 „Развитие и модернизация на инфраструктурата”** са успешно приключили проекти на стойност 10 470 085 лева и в процес на изпълнение са проекти на стойност 14 393 518 лева. Общата стойност на изпълнените проекти и тези които са в процес на изпълнение по приоритет 2 е **24 863 603 лева**.
6. Относителния дял на финансовото изпълнение на **приоритет 2 „Развитие и модернизация на инфраструктурата”** е 55.49% от предадените средства в индикативната финансова таблица в Общинския план за развитие по приоритета.
7. При изпълнението на **приоритет 3 „Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот”** са изпълнени проекти на стойност 3 655 766 лева и в процес на изпълнение са проекти на стойност 207 704 лева. Общата стойност на изпълнените проекти и тези които са в процес на изпълнение по приоритета е 3 863 470 лева.
8. Относителния дял на финансовото изпълнение на **приоритет 3 „Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот”** е 14,50% от заложените необходими финансови ресурси в индикативната финансова таблица. Ниският процент на направени финансови инвестиции за постигането на целите по приоритет 3 се дължи и на липсата на информация за финансовата стойност на проекти изпълнявани от различни от община Стражица бенефициенти, в които случаи общината е била целева група.
9. При изпълнение на **приоритет 4 „Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда”** са изпълнение проекти на стойност 160 206 лева.
10. Относителния дял на финансовото изпълнение на **приоритет 4 „Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда”** е 5.13% от финансовия ресурс предвиден в индикативната финансова таблица в Общинския план за развитие на община Стражица за периода 2007 – 2013 г.

Основните причини за това са, че в него не са включени финансовите инвестиции за обучение на общинската администрация и повишаване на капацитета ѝ.

11. Източниците на финансиране са средства от общинския и републиканския бюджет, целеви субсидии, фондове на Европейския съюз и други.
12. През периода 2007 - 2010 г са реализираните проекти, допринасящи за изпълнението на Общинския план за развитие по Програма за развитие на селските райони, Оперативна програма „Регионално развитие”, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, Оперативна програма „Околна среда”, НП „От социални помощи към осигуряване на заетост”, ПУДООС, САПАРД, ФАР, Проект „Красива България” и други.
13. Разработени са всички общинските програми съгласно Общинския план за развитие на община Стражица за периода 2007 - 2013 г., които да са неразделна част от него. За ефективното и ефикасно изпълнението на Общинския план са разработени допълнително и други стратегии, планове и програми.
14. Междинната оценка на изпълнение на приоритетите по Общинския план за развитие на община Стражица е **много добра**, като изпълнението е съобразно с финансовите ресурси на общината и предоставените възможности за кандидатстване за предоставяне на финансова помощ.

V. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТА ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ – ПРОДУКТИ, РЕЗУЛТАТИ И ВЪЗДЕЙСТВИЯ

Ефектът от прилагането на Общинския план за развитие на община Стражица се проявява в крайните видими и измерими резултати, продуктите и въздействието на съответните дейности и проекти върху целевата територия и нейното население.

Съгласно информация от справки на Община Стражица за приключените и изпълнявани в момента проекти по прилагане на ОПР за периода 2007-2013 г. са постигнати следните по-важни резултати:

Постигнатите резултати при изпълнението на приоритет 1 „Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика” са:

- Подпомогнати са фермери при изготвянето на бизнес планове и проекти и създаване на модерни ферми.
- Създадените нови трайни насаждения на територията на община Стражица с обща площ 582 декара.
- Създадените са 450 декара масиви за отглеждане на зеленчуци на територията на община Стражица.
- Фермите, отговарящи на европейските изисквания са 2% от всички ферми на територията на общината. По данни на Общинска служба „Земеделие” 4 ферми са I-ва категория, 3 са II-ра категория и 212 са III категория.
- През 2010 година е открит цех за преработка на месо в с. Кесарево.
- Създадено е инвестиционно ПЧП за нова зона за отдих с използване на енергия от биомаса.
- Изпълнен е проект „Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини”.
- Проучени са възможностите за създаване на Икономическа зона – Стражица” и е изградена „Индустиална зона ЮГ - Стражица”.
- Извършени са инвестиции в предприятието за велпапе и амбалаж за внедряване на линия за производство на хартия от отпадъчни суровини.
- В Хлебозавод гр. Стражица са реализирани инвестиции за повишаване на капацитета и продуктовата структура на предприятието.
- Сертифициране на общината като община готова за бизнес развитие.

- Създаване на гише на предприемача в Общинския информационен център.
- Изработване на рекламни материали на Общината.
- През 2010 г. в Хлебозавод гр. Стражица се реализира инвестиция от 0.5 млн. евро за повишаване на капацитета и продуктовата структура на предприятието.
- Осигурена е интернет връзка на кметствата в селата Асеново, Камен, Сушица, Лозен, Бряговица, Владислав, Кесарево, Благоево, Виноград.
- По Регионална програма за заетост "Млад фермер" са създадени 104 работни места и са обучени 20 младежи.
- По Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост" в Народно читалище „Развитие-1895" са назначени две лица.
- По национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост" за превръщане на общината в привлекателно място на живот са направени инвестиции през периода 2007 - 2010 г. на обща стойност 1 818 949 лева, като са разкрити общо 733 работни места със срочна заетост.
- Обучени са 335 лица за повишаване на квалификацията им по данни на ДБТ Горна Оряховица за периода 2007 - 2010.
- Реализирани са проекти "Асистенти на хора с увреждания" и „Старт на кариерата".
- Изпълнен е проектът "Създаване и промоция на туристически екопродукт "Средна Янтра", който се осъществява с финансовата подкрепа на ЕС и Правителството на република България.
- Оформена е зона за риболов и отдих в землището на с. Камен с прилежаща ресторантска и хотелска част с капацитет 12 легла.
- Създадени са ваканционен комплекс „Оазис", разработен от частен инвеститор с капацитет 42 легла
- Изпълнен е проект „Пътека на здравето" на Младежка организация – Стражица.
- Разработен е работен проект за възстановяване на старото килийно училище - музей, параклис и битови сгради към храм „Св. Богородица".
- Довършена е туристическа вила „Казълдере" – Стражица.

- През 2010 г. приключиха проекти за създаване на консервен цех в село Камен и винарна в гр. Стражица и стартираха своята дейност.

Постигнатите резултати при изпълнението на приоритет 2 „Развитие и модернизация на инфраструктурата” са:

- Извършен е ремонт на 60,45 км. пътна мрежа от III клас. от които 22.45 км. е ремонтирана основно.
- Извършен е ремонт на 23 603 м. улична мрежа, от която 16 043 м е ремонтирана основно. Изградени са 120 м улици в населени места от община Стражица.
- Извършен е ремонт на 4 830 м² тротоари и са изградени нови тротоари с площ 12 744 м² в населените места от община Стражица.
- Извършен е ремонт на 62,10 км. пътна мрежа от IV клас. от които 40 км. е ремонтирана основно.
- Реализиран е проект за реконструкция на канализационна мрежа град Стражица, който е единственото населено място от общината с изградена канализация.
- През 2010 г. Община Стражица подписа договори за реализация на проекти за изграждане на канализация и пречиствателни съоръжения по Програмата за развитие на селските райони в селата Кесарево, Камен и Сушица.
- Извършени са ремонти на местен път до гробищен парк Стражица и на ограда и местен път до мюсюлмански гробища.
- Извършени са предпроектни проучвания и да подготвени проекти за изграждане на довеждащ водопровод до яз. Казълдере, за канализация с. Царски извор, проектиране на водопровод група "Благоево-Владислав-Балканци и други.
- Извършени са ремонти на детските градини ОДЗ „Сава Цонев” , ЦДГ "Калинка" в с. Кесарево, ЦДГ в с. Камен.
- Извършени са ремонти на училищата ОУ с.Виноград,
- Завършен е физкултурен салон към ОУ с. Камен.

- Извършен е ремонт на Защитено жилище за възрастни хора с физически увреждания – гр. Стражица и са изградени отоплителна и пожароизвестителна инсталация в него.
- Извършен е ремонт на Дом за отглеждане и възпитание на деца лишени от родителски грижи за деца в гр. Стражица, като в това число е и ремонтиран основно покрив на корпус А
- Извършен е основен ремонт и преустройство на кухненски блок на ДДМУИ с. Горски Сеновец.
- Ремонтиран е Дневен център за децата и младежите от ДДЛРГ гр. Стражица.
- Извършен е ремонт и е обзаведен ДДЛРГ, гр. Стражица.
- Извършен е ремонт на Дневен център за деца и младежи с увреждания с. Горски Сеновец.
- Извършени са ремонти на общински сгради в м. "Къзълдере", кметство с. Теменуга, сграда на общинска администрация в град Стражица, здравна служба с. Бряговица и други.
- Извършен е ремонт на покрив в общинска сграда Стадиона – Стражица.
- Завършена е сграда на кметство Виноград.
- Извършено е проектиране и е довършен корпус Б на „Център за социални услуги” към Дом за деца лишени от родителски грижи”.
- Изграден е Общински информационен център и Клуб на инвалида.
- Закупувани са техника и оборудване за сгради към социалната, образователната, здравната инфраструктура.
- Проектирана е и е изградена система за видеонаблюдение.
- Изпълнен е проект „Да отидем у дома”, НПО „Приятел на детски дом с. Горски Сеновец”.
- Изпълнен е проект „Многофункционална спортна площадка към СОУ „Ан. Каралийчев”.
- Изпълнен е проект за възстановяване на прилежащи сгради и оформление на двора на Храм "Свети Богородица" гр. Стражица”.
- Изпълнен е проект "Заедно можем" за интеграция на етническите малцинства.
- Извършен е ремонт на Социален център гр. Стражица - корпус А.

- Извършен е ремонт на помещения Център за работа с деца.
- Извършен е ремонт на Клуб на пенсионера с. Лозен и в с. Камен.
- Ремонтирани са паметник на Н. Стоянов в с. Камен, Моряшки парк с. Сушица, параклис с. Благоево.
- Изградена е пожароизвестителна инсталация в сградата на Община Стражица.
- Изградена е Мемориална стена – Стражица.
- Извършени са ремонти на църкви и храмове на територията на община Стражица, като е възстановен покрива на църква "Света Параскева" в с. Сушица, възстановени са прилежащи сгради и оформление на двора на Храм "Свети Богородица" гр. Стражица" и други.
- В процес на изпълнение са проекти за довършване на храм "Св. св. Кирил и Методий" в с. Балканци, за възстановяване на храм "Свети Димитър" в с. Бряговица", и за преустройство укрепване на храм "Св. Архангел Михаил в с. Горски Сеновец" и ремонт на църква "Рождество Богородично" в с. Виноград, общ. Стражица.

Постигнатите резултати при изпълнението на приоритет 3 „Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот" са:

- Ежегодно се изпълняват проекти за почистване на нерегламентирани сметища и са изпълнени 8 проекта за почистване и облагородяване на зелени площи по „За чиста околна среда".
- Въведена е частично система за разделно сметосъбиране в гр. Стражица-
- Изработен проект и подаден за финансиране за Изграждане на биологично стъпало на ГПСОВ гр. Стражица.
- Закупувани са контейнери за пестициди и пресконтейнери.
- Изпълнени са проекти „Почистване и облагородяване на зелени площи в с. Бряговица" и „Почистване и облагородяване на кв.55 в с.Ц.Извор".
- Изпълнени са проекти „Укрепване на подпорна стена на ляв бряг р. Стара река с. Кесарево" и „Укрепване на активно свлачище при км. 1+150 на път IV- 5355" III - 4082 Теменуга - Водно".
- Изпълнени са проекти по националните програми „Асистенти на хора с увреждания", От социални помощи към осигуряване на заетост, „Регионална програма Зелена Община".

- По ОПРЧР са изпълнени проекти „Домашни помощници – Община Стражица”, „Желано училище”, „Грижа за хора с увреждания и самотно живеещи в община Стражица”, „Подкрепа за достоен живот”.
- Закупуване на компютърна конфигурация за читалища по Проект „Глобални библиотеки”.
- Изградени са парк „Ангел Каралийчев” и други детски площадки в паркове в населените места.
- Изработен е план за новообразуваните имоти в м. „Казълдере”.
- Изпълнен е проект за реконструкция на градски парк Стражица.
- Организиран са мероприятия за по-добър обхват на подлежащите на обучение, инициативи Директор и Кмет за един ден, общинска конференция „Училището - желана територия за ученика” и други.
- Осигурени са учители и са проведени обучения за повишаване на квалификацията на педагогическия персонал.
- Подобро е качеството на живот, като е закупувано оборудване и обзавеждане за обекти предлагащи услуги за населението.
- През периода на изпълнение на общинския план активно се работи с малцинствени групи, като в това число се провеждат и курсове за ограмотяване на роми.
- Ежегодно се организират мероприятия за запазване на културното наследство и традиции като Общински фестивал на автентичната художествена самодейност, Каралийчеви дни, „Детски фестивал на худ. самодейност”, „Аз пея и танцувам”.
- Провежда се общинско състезание по литературно четене.
- Подобрени са връзките м/у община, читалища и училища.
- Организират се Общински спортни турнири за ученици и граждани.
- Предоставят се социални услугите Домашен социален патронаж, Домашен помощник, Личен асистент, социални услуги предоставяни от Защитено жилище в гр. Стражица, социални услуги предоставяни от Дневния център за деца и младежи с увреждания, социални услуги предоставяни от ДДЛРГ и ДДМУИ, социални услуги в семейна среда.
- Изпълнени са проекти „Подпомагане въвеждането на делегираните бюджети”, „Училище на две скорости”, компонент „Без звънец или

подкрепа на деца изоставащи с учебния материал”, Проект за международен обмен на тема „Магическата сила на водата и растенията” по програма Коменски, проект на СОУ „Ан. Каралийчев” по Национална програма „С грижа за всеки ученик”.

- НУ „Ив. Вазов” с. Царски Извор спечели проект по Национална програма „Училището - територия на учениците”, модул „Ритуализация на училищния живот”, които бе изпълнен през 2010 г.
- Читалища „Станчо Станчев” с. Сушица и „Възпитател-Камен” с. Камен са одобрени по програма за оборудване на компютърни зали за свободен достъп до безплатен интернет, електронни услуги, обучения, реализация на проекти и т.н.
- Ежегодно по Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” се създава заетост за подобряване на качеството на живот и се реализират проекти за поддръжка на улици, пътища, залесяване и озеленяване, ремонти на обществени сгради, почистване на речни корита и дерета, премахване на нерегламентирани сметища, предоставяне на социални услуги и други.

Постигнатите резултати при изпълнението на Приоритет 4:

- Установено е партньорство с общините Штип от Република Македония и Пидна от Гърция.
- Създадена е Местна инициативна група Лясковец - Стражица;
- Създадена е Младежка организация.
- Осъществено е партньорство по проект на ОПАК „За по-ефективно партньорство между общините и структурите на гражданското общество”.
- През периода за 2007 – 2010 г. са проведени 159 обучения на служители от общинската администрация и е закупувано оборудване за общинската администрация и администрациите по селата.
- През периода 2007 – 2010 г. има подадена една жалба от гражданин към общината, което е индикатор за добро административно обслужване и предоставяне на качествени административни услуги
- Технически са оборудвани администрациите по селата.

- Въведено е обслужване на едно гише в информационния център на община Стражица.

В Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН) има данни за десет проекта на договора за финансиране на проекти от европейските фондове, изпълнявани на територията на община Стражица, от които три са приключени, пет в процес на изпълнение и два са прекратени. Обща стойност на проектите е 1 739 984 лева, от които 885 373 лева или 51% са изплатени на бенефициентите.

Проектите, които са изпълнявани от община Стражица са осем. Общата им стойност е 1 534 271,33 или 89% от общата стойност на всички проекти в ИСУН, от които изплатени са 783 257,00 лева. Два проекта са изпълнявани от представители на неправителствени организации и са на стойност 205 712,29, като изплатените средства са 102 116,00 лева.

Информация за бенефициентите на територията на община Стражица в Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България								
Бенефициент	Място на изпълнение	Наименование на договора	Обща стойност	БФП	Финансиране от бенефициент	Изплатени	Продължителност (месеци)	Статус
Община Стражица	Стражица	„Желано училище”	28 925	28 925	0,00	28 570,00	12	Приключен
Сдружение "Нов избор"	Северо-източен район	Нов избор за нашите деца	76 229,73	76 229,73	0,00	76 219,00	12	Приключен
Община Стражица	Стражица	Домашни помощници - Община Стражица	83 832,20	77 025,03	6 979,35	76 068,00	12	Приключен
Община Стражица	Стражица	Техническа помощ на инвестиционен проект “Рекултивация на общинско депо за битови отпадъци-гр.Стражица”	0,00	0,00	0,00	0,00	24	Прекратен
Община Стражица	Стражица	Инвестиционен проект - доизграждане и реконструкция на канализационната мрежа на град Стражица	0,00	0,00	0,00	0,00	18	Прекратен
Община Стражица	Стражица	Дневен център за деца и младежи от ДДЛРГ,	183 506,70	183 506,70	0,00	128 816,00	13	В процес на изпълнение
Сдружение "Приатели на детски дом - Горски Сеновец"	Стражица	„Не сме сами”	129 482,56	129 482,56	0,00	25 897,00	14	В процес на изпълнение
Община Стражица	Стражица	Грижа за хора с увреждания и самотно живеещи в Община	183 224,43	183 224,43	0,00	0,00	14	В процес на изпълнение

Информация за бенефициентите на територията на община Стражица в Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България								
		Стражица						
Община Стражица	Стражица	Ремонт и обновяване на Основно училище с. Виноград	785 433	785 433	0,00	549 803,00	24	В процес на изпълнение
Община Стражица	Стражица	Укрепване на активно свлачище при км. 1+150 на път IV – 5355” III – 4082 Теменуга – Водно”	269 350	269 350	0,00	0,00	24	В процес на изпълнение

Таблица 31: Информация за бенефициентите в община Стражица в Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България³²

³² Източник: ИСУН - <http://umispublic.minfin.bg/>. Информацията е актуализирана на: 31.07.2011 г. Всички стойности са в лева.

ИЗВОДИ:

През периода 2007 - 2010 г. най-видимият ефект и въздействие от прилагането на Общинския план за развитие на община Стражица са инвестициите в развитие и модернизация на инфраструктурата, както в техническа така и в социална инфраструктура.

Източниците на финансиране при изпълненото на Общинския план за развитие на община Стражица са средства от общинския и републиканския бюджет, целеви субсидии, фондове на Европейския съюз и други.

Изпълнението на Общинския план за развитие на община Стражица основно е финансирано от собствени средства и целеви бюджетни субсидии, с финансовата подкрепа на Програма за развитие на селските райони, Оперативна програма „Регионално развитие”, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, Оперативна програма „Околна среда”, НП „От социални помощи към осигуряване на заетост”, ПУДООС, САПАРД, ФАР, Проект „Красива България” и други.

В Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН) има данни за десет проекта на договора за финансиране на проекти от европейските фондове, изпълнявани на територията на община Стражица, от които три са приключени, пет в процес на изпълнение и два са прекратени. Обща стойност на проектите е 1 739 984 лева, от които 885 373 лева или 51% са изплатени на бенефициентите.

Проекти, които са изпълнявани от община Стражица са осем. Общата им стойност е 1 534 271,33 или 89% от общата стойност на всички проекти в ИСУН, от които изплатени са 783 257,00 лева. Два проекта са изпълнявани от представители на неправителствени организации и са на стойност 205 712,29, като изплатените средства са 102 116,00 лева.

VI. ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА ОПР

Съгласно Закона за регионално развитие³³, кметът на общината има следните отговорности:

1. Организира изработването на общинския план за развитие и го внася за обсъждане и приемане от общинския съвет;
2. Ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на общинския план за развитие;
3. Организира изграждането, поддържането и оперирането на единната информационна система за управление на регионалното развитие на територията на съответната община;
4. Представя годишен доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие за одобряване от общинския съвет;
5. Осигурява публичност и прозрачност на общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му.

В Община Стражица е създадена много добра организация за прилагане и изпълнение на Общинския план за развитие от гледна точка на планирани и реализирани проекти, вътрешен мониторинг и контрол, като се спазват нормативните изискванията съгласно Закона за регионалното развитие и Правилника за прилагането му.

При изпълнение на Общинския план за развитие за планиране и реализиране на проектите и осъществяването на вътрешен мониторинг и контрол се разработват ежегодно **Програма за реализация на Плана за развитие на Община Стражица** и **Годишен доклад за изпълнение на Програмата за реализация на Плана за развитие на Община Стражица**.

Община Стражица е осигурила публичност и прозрачност на общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му, като действията, които са допринесли за това са:

³³ Съгласно чл. 23 от Закон за регионалното развитие, в сила от 31.08.2008 г., Обн. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г.

- Публикува се на интернет страницата на общината Програмата за реализация на Плана за развитие на Община Стражица и Годишния доклад за изпълнение на Програмата за реализация на Плана за развитие на Община Стражица.
- При прилагането на Общинския план за развитие, общината се ръководи от принципа на партньорство между местната власт и всички партньори, заинтересовани участници в процеса на местното развитие.
- Община Стражица изготвя общинския бюджет, като отчита необходимостта от собствен капацитет и ресурси за финансиране на подготовката на проекти и тяхното съфинансиране.
- Общината се възползва от възможности за кандидатстване с проекти, привличане и усвояване на средства от европейски фондове и програми на българските министерства с цел изпълняване на приоритетите, целите и мерките заложи в ОПР.

Във връзка с изготвянето на Междинната оценка на Общинския план за развитие на община Стражица 2007 - 2013 г. беше проведена и анкета сред служителите в общинската администрация. Целта и беше да се проучи степента на познаване и ползване на стратегическия документ в работата на общинската администрация, мнението на участниците за неговото прилагане и препоръки за актуализация и успешно изпълнение на плана. Анкетата е анонимна и бе попълнена от 15 случайно избрани служители в общинската администрация.

Резултати от анкетата:

1. Всички анкетираните служители в общинската администрация (100% от анкетираните) са запознати с Общинския план за развитие на Община Стражица 2007-2013 г.
2. През последната една година 100% от анкетираните служители в общинската администрация са чели и познават Общинския план за развитие на община Стражица 2007-2013 г.
3. Според 80% от анкетираните служители, Общинския план за развитие им е пряко необходим в работата, като най-често срещаните отговори за какво го ползват най-често са:
 - за отчитане изпълнението на заложените показатели;

- при провеждане на обществени поръчки за избор на изпълнител;
 - при разработване и отчитане на проекти;
 - за планиране на дейностите.
4. На въпроса „Каква е визията за развитие на общината според ОПР?“ 100% от анкетираните са запознати с визията на общината и са посочили отговор на въпроса:
 5. От анкетирани служители в общинската администрация са 80% са запознати с приоритетите на ОПР и могат да ги изброят. 20% са запознати с броя на приоритетите, но не са ги изброили.
 6. На въпроса „6. Запознати ли сте с целите на приоритетите и мерките за постигането им в ОПР? Избройте някои от тях!“ 80% от анкетирани служители в общинската администрация са запознати и могат да изброят повечето. 13% от анкетираните служители са запознати, но не конкретизират точния брой на приоритетите и 7% от анкетираните не са запознати.
 7. На въпрос „Кой и как отчита изпълнението на ОПР във Вашата община?“ правилен отговор са посочили 80% от анкетираните.
 8. На въпрос „Кой е органът, който контролира прилагането и изпълнението на ОПР?“ правилен отговор са посочили 93% от анкетираните.
 9. На въпроса „Изготвяна ли е ежегодно програма за изпълнение на ОПР с конкретни дейности, проекти и източници на финансиране?“ с „Да“ са отговорили 93% и не са посочили отговор 7%.
 10. На въпроса „Използвате ли ОПР при обосновка на цели и дейности в общинските проекти?“ 93% от анкетираните служители в общинската администрация отговарят „Да“ и не са посочили отговор 7%.
 11. Според 73% от анкетираните служители в общинската администрация са отговорили че общината разполага с административен и финансов капацитет за изпълнение на поставените цели и приоритети в ОПР. 13% от анкетирани служителите са посочили, че общинската администрация разполага с административен капацитет, но не и с финансов и 13% не са посочили отговор..
 12. Според 83% от анкетирани служители в общинската администрация се наблюдава реален напредък в изпълнението на ОПР за периода 2007-2010 г.

Най-чести посочените отговори за реалния напредък в изпълнението на ОПР за периода 2007-2010 г. са:

- Подобрена техническа, социална и образователна инфраструктура;
- Променен облик на града, ремонт на пътища и детски градини;
- Реализация на проекти;
- Привлечени бизнес инвестиции;
- Интегриране на социално слаби групи от населението;
- Разкрити нови работни места.

13. На въпроса „Прилагането на ОПР подобрило ли е с нещо живота във Вашата община през последните 5 години? С какво?“ 87% от анкетиранияте служители са посочили отговор „Да“, 7% са отговорили „Не“ и 7% не са посочили отговор.

Най-чести посочените отговори на въпроса с какво се е подобрил живота при прилагането на ОПР през периода 2007-2010 г. са:

- По-добра техническа, социална и образователна инфраструктура;
- Ремонти на пътища и детски градини;
- Привлечени бизнес инвестиции;
- Интегриране на социално слаби групи от населението;
- Разкрити нови работни места.

ИЗВОДИ:

1. В Община Стражица е създадена много добра организация за прилагане и изпълнение на Общинския план за развитие от гледна точка на планирани и реализирани проекти, вътрешен мониторинг и контрол, като се спазват нормативните изискванията съгласно Закона за регионалното развитие и Правилника за прилагането му.
2. Програма за реализация на Плана за развитие на Община Стражица и Годишен доклад за изпълнение на Програмата за реализация на Плана за развитие на Община Стражица се изготвят всяка година, което осигурява ефективност при планирането и реализираните на проекти и при осъществяването на вътрешен мониторинг и контрол.
3. Община Стражица е осигурила публичност и прозрачност на общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му.

4. На интернет страницата на общината се публикуват Програмата за реализация на Плана за развитие на Община Стражица и Годишния доклад за изпълнение на Програмата за реализация на Плана за развитие на Община Стражица.
5. При прилагането на Общинския план за развитие, общината се ръководи принципа на партньорство между местната власт и всички партньори, заинтересовани участници в процеса на местното развитие
6. Община Стражица изготвя общинския бюджет, като отчита необходимостта от собствен капацитет и ресурси за финансиране на подготовката на проекти и тяхното съфинансиране.
7. Общината се е възползвала от възможности за кандидатстване с проекти, привличане и усвояване на средства от европейски фондове и програми на българските министерства с цел изпълняване на приоритетите, целите и мерките заложи в ОПР.
8. Всички анкетирани служители в общинската администрация са запознати с Общинския план за развитие на Община Стражица 2007-2013 г. и запознати много добре със съдържанието на документа, начините на отчитане и контролиране при изпълнението му.
9. Според повечето анкетирани служители в общинската администрация има реален напредък в изпълнението на ОПР за периода 2007-2010 г. и се е подобрило качеството на живот в общината.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ

1. Наблюдава се намаляване на населението на община Стражица, като към 31.12.2010 г. е 14 467 души, а гъстотата на населението е 28 човека/ км².
2. Икономическо развитие на община Стражица бележи ръст.
3. Наблюдава се тенденцията за подишване на доходите и средната годишна заплата в община Стражица.
4. Наблюдава се тенденции за увеличаване на равнището на заетост спрямо 2003 г., когато е било 36.2%. Равнището на заетост към 01.02.2011 г. в община Стражица е 40.9%.
5. Наблюдава се тенденции за намаляване на равнището на безработица, но въпреки това стойността е висока - 19.85% през 2010 г. при средногодишното за страната 9.47%.
6. На територията на община Стражица няма функциониращи здравни заведения.
7. Социални услуги, извършвани в обичайна домашна среда (в общността) се предоставят от Дневен център за деца и младежи (Център за обществена подкрепа)³⁴, Домашен социален патронаж, Център за социална рехабилитация и интеграция на лица в неравностойно положение и Защитени жилища.
8. Социални услуги, извършвани извън домашна среда (извън общността) в община Стражица се предоставят от Дом за деца или младежи с умствени затруднения и Дом за деца, лишени от родителски грижи.
9. Образованието и услугите в сферата на образованието на територията на община Стражица се предоставят от девет училища и четиринадесет детски градини. За периода 2004 - 2010 г. в община Стражица няма закрити учебни заведения.
10. Община Стражица разполага с читалища с библиотеки в повечето населени места, като всички развиват културна дейност за запазване на местните традиции и културното наследство. Ежегодно се изготвя културен календар.
11. През територията на община Стражица преминават много важни пътни комуникации с регионално и национално значение.

³⁴ Дневен център за деца и младежи е преименуван през 2011 г. на Център за обществена подкрепа

12. Населението на община Стражица е водоснабдено и енергоснабдяването.
13. Канализационната мрежа на община Стражица е във висока степен на изграденост, като за периода 2007 - 2010 г са изпълнени проекти за доизграждане и реконструкция на канализационна мрежа в гр. Стражица и за изграждане на отводнителна канализация в с. Кесарево.
14. Изграждане пречиствателни съоръжения в селата предстои, като за три населени места са стартирали проекти по Програма за развитие на селските райони.
15. Телекомуникациите и нивото на развитието им в община Стражица е добро.
16. Визията за развитие на общината продължава да бъдат актуална и съгласувана с актуализираните стратегически документи за регионално развитие на ниво държава, район за планиране и област.
17. Приоритетите на Общинският план за развитие са разработени в съответствие с приоритетите на Областната стратегия за развитие, Регионалния план за развитие и национални документи за стратегическо планиране, като се базират на визията за местно развитие и анализа на социално-икономическото развитие на общината и тяхното изпълнение би довело до реализиране на общоевропейските цели и планове.
18. За периода 2007 - 2010 г., в изпълнение на Общинския план за развитие за периода 2007 - 2010 г., община Стражица са изпълнени дейности и проекти на обща стойност 29 386 615 и в процес на изпълнение са проекти на обща стойност 14 601 222
19. Съгласно индикативната финансова таблица на Общинския план и заложените финансови ресурси, относителния дял на финансовото изпълнение на плана е 43.15% , от които стойността на приключилите проекти е с относителен дял 28.83%, а на тези в процес на изпълнение - 14.32%.
20. При изпълнението на **приоритет 1 „Постигане на устойчив растеж и увеличаване на заетостта чрез повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика”** са направени инвестиции на стойност **15 100 559 лева**, от които 11 734 980 лева са по проекти на частния сектор. Община Стражица е изпълнила проект на стойност 3 365 579 лева.
21. При изпълнението на **приоритет 2 „Развитие и модернизация на инфраструктурата”** са успешно приключили проекти на стойност 10 470

085 лева и в процес на изпълнение са проекти на стойност 14 393 518 лева. Общата стойност на изпълнените проекти и тези, които са в процес на изпълнение по приоритет 2 е **24 863 603 лева**.

22. При изпълнението на **приоритет 3 „Опазване на околната среда и повишаване качеството на живот”** са изпълнени проекти на стойност 3 655 766 лева и в процес на изпълнение са проекти на стойност 207 704 лева. Общата стойност на изпълнените проекти и тези, които са в процес на изпълнение по приоритета е 3 863 470 лева.

23. При изпълнение на **приоритет 4 „Регионално, трансгранично и международно сътрудничество и партньорство и изграждане на съвременна институционална среда”** са изпълнение проекти на стойност 160 206 лева.

24. Източниците на финансиране са средства от общинския и републиканския бюджет, целеви субсидии, фондове на Европейския съюз и други.

25. През периода 2007 - 2010 г са реализираните проекти, допринасящи за изпълнението на Общинския план за развитие по Програма за развитие на селските райони, Оперативна програма „Регионално развитие”, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, Оперативна програма „Околна среда”, НП „От социални помощи към осигуряване на заетост”, ПУДООС, САПАРД, ФАР, Проект „Красива България” и други.

26. Междинната оценка на изпълнение на приоритетите по Общинския план за развитие на община Стражица е **много добра**, като изпълнението е съобразно финансовите ресурси на общината и предоставените възможности за кандидатстване за предоставени на финансова помощ.

27. През периода 2007 - 2010 г. най-видимият ефект и въздействие от прилагането на Общинския план за развитие на община Стражица са инвестициите в развитие и модернизация на инфраструктурата, както в техническа така и в социална инфраструктура.

28. В ИСУН има данни за десет проекта на договора за финансиране на проекти от европейските фондове, изпълнявани на територията на община Стражица, от които три са приключени, пет в процес на изпълнение и два са прекратени. Обща стойност на проектите е 1 739 984 лева, от които 885 373 лева или 51% са изплатени на бенефициентите.

29. В Община Стражица е създадена много добра организация за прилагане и изпълнение на Общинския план за развитие от гледна точка на планирани и реализирани проекти, вътрешен мониторинг и контрол, като се спазват нормативните изискванията съгласно Закона за регионалното развитие и Правилника за прилагането му.
30. Програма за реализация на Плана за развитие на Община Стражица и Годишен доклад за изпълнение на Програмата за реализация на Плана за развитие на Община Стражица се изготвят всяка година, което осигурява ефективност при планирането и реализираните на проекти и при осъществяването на вътрешен мониторинг и контрол.
31. Община Стражица е осигурила публичност и прозрачност на общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му.
32. На интернет страницата на общината се публикуват Програмата за реализация на Плана за развитие на Община Стражица и Годишния доклад за изпълнение на Програмата за реализация на Плана за развитие на Община Стражица.
33. При прилагането на Общинския план за развитие, общината се ръководи от принципа на партньорство между местната власт и всички партньори, заинтересовани участници в процеса на местното развитие.
34. Община Стражица изготвя общинския бюджет, като отчита необходимостта от собствен капацитет и ресурси за финансиране на подготовката на проекти и тяхното съфинансиране.
35. Общината се е възползвала от възможности за кандидатстване с проекти, привличане и усвояване на средства от европейски фондове и програми на българските министерства с цел изпълняване на приоритетите, целите и мерките заложи в ОПР.
36. Всички анкетираните служители в общинската администрация са запознати с Общинския план за развитие на Община Стражица 2007-2013 г. и запознати много добре със съдържанието на документа, начините на отчитане и контролиране при изпълнението му.
37. Според повечето анкетираните служители в общинската администрация има реален напредък в изпълнението на ОПР за периода 2007-2010 г. и се е подобрило качеството на живот в общината.

ПРЕПОРЪКИ

В резултат на проведената междинна оценка за изпълнение на Общинския план за развитие на община Стражица за периода 2007-2013 г. имаме следните препоръки:

1. Общинския план за развитие на община Стражица да се актуализира за оставащия период на неговото действие до 2013 г. и да се изготви Актуализиран документ за изпълнение му.
2. Да се актуализират индикаторите за изпълнение на Общинския план за развитие на община Стражица като да се включат нови при необходимост, и там където да е възможно, да се обвържат с количествени измерения.
3. Препоръчваме да се актуализират целите, мерките и дейностите по приоритетите с оглед адаптиране към текущите нужди на общината и отчитане на постигнатите резултати при изпълнението на Общинския план за развитие през 2007 - 2010 г.
4. Да се актуализира индикативната финансова таблица на Общинския план за развитие за оставащия период 2011 - 2013 г.
5. Да се изготви актуализирана Програма за изпълнение на общинския план за развитие до 2013 г. В изготвянето на програмата да се включат НПО и бизнеса, които да подават информация за техните приоритетни проекти и дейности до 2013 г. и да ги съгласуват с целите на ОПР.
6. Община Стражица да продължи ежегодно да изготвя Програма за реализация на общинския план и Годишни доклади за наблюдение на изпълнението му в оставащия период на неговото действие до 2013 г.
7. Да се изготви програма за активно използване на фондове на ЕС за постигане на целите и изпълнение на дейностите, заложи в ОПР.
8. Да се изпълнят мерките по информация и публичност по отношение на Междинния доклад за оценка и Актуализирания документ за изпълнението на Общинския план за развитие.
9. Да се активизират бизнеса и НПО да участват в различни дейности и проекти, за да се повиши общия напредък по изпълнение на заложените цели и приоритети.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1: Отчет за изпълнението на проекти от Община Стражица в периода 2007 - 2010 г.

Приложение 2: Обобщени резултати от анкета.